

«Норуот
күүһэ —
көмүөл
күүһэ!»

ЭНГСИЭЛИИ

2013 сыл
Балаан ыйын
14 күнэ
Субуота
№ 128-129 (10899)

1935 сыл алтынны 5
күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга
«Сыл бастын хаһыата»

Партиялар олохторуттан

Балаан ыйын 11 күнүгэр улуустаагы библиотека «Биир ньыгыл Россия» партия уочарата суох конференцията буолан ааста. Конференцияга улуус баһылыга А.П. Атласов уонна «Биир ньыгыл Россия» партияттан Ил Түмэнгэ депутатынан талыллыбыт А.И. Еремеев кыттыны ыллылар. Конференцияны общероссийской народной фронт салайааччыта Н.Г. Парников салайан бытта.

Муньах бастаки боппуруоһунан быыбар түмүктэрин таһаары, иһитиннэри буолла. А.И. Еремеев республика, улуус таһымыгар ытыллыбыт быыбардар, Ил Түмэнгэ хас депутат ханнык фракциялартан кирэллэрин тустарынан сиһилии кэпсээтэ.

Республика үрдүнэн «Биир ньыгыл Россия» куластааһын 47 %-на тэннэспит. Онтон Нам улууһа республика көрдөрүүтүн куоһаран 48,54% биэрбит. Нам улууһа республикага 7-с миэстэҕэ тахсыбыт. Түмүгэр Алексей Ильич быыбарга көхтөөхтүк үлэлээбит, партия иһин элбэх куолаһы биэрбит нэһиликтэр партиейнай первичнай тэрилтэлэрин секретардарыгар махтал суруктары туттарда.

ОНФ салайааччыта Н.Г. Парников эмиэ быыбар кэнниттэн тахсыбыт балаһыаньаны биллииннэрдэ. Ол курдук 19 уокурукка партияттан турбут кандидаттартан улуус сэйбэтин депутатынан 14 киһи талыллыбыт: Үөдэйгэ А.К. Винокуров, 1 Хомустаахха У.П. Атласова, А.И. Винокуров, Хамаҕаттаа Н.М. Жирков, Заречнайга Г.В. Гуляев, Н.В. Игнатъев, Хатын Арыыга А.А. Федоров, Л.Т. Свицева, Хатырыкка И.Р. Попов, А.А. Попов, Нам селотугар Педколледжка Е.В. Ядреева, Нэлэргэ Е.И. Николаева, Намскайга Е.А. Тихонов, Набережнайга Р.Е. Окороков. Нам улууһа партия иһин 48,54%-наах, бу иннинээҕи быыбарга 54%-ны биэрбит. Нэһиликтэринэн ылан көрдөххө Үөдэй 55% (урукку быыбарга 68%), 1 Хомустаах 41% (урут

«БИИР НЬЫГЫЛ РОССИЯ» – БЫЫБАР КЭННИТТЭН

57%), Партизан 47% (урут 62%), 2 Хомустаах 76%, Арбын 67% (урут 45%), Фрунзе 52% (урут 42%), Салбан 31% (урут 44%). Бырыһыан түһүүтэ мань таһынан Таастаахха, Граф Биэрэгэр, Кыһыл Дэрэбинэҕэ, Модукка, Бөгүнгэ, Хатырыкка буолбут, Маймаҕа уруккутааҕар 20 төгүл аччаабыт, Ленскэй нэһиликтэ уруккутааҕар элбэх куолаһы биэрбиттэр. «Мантан көстөрүнөн партия иһин куластааһын аччаабыт, бу сигнал буолар» диэн Николай Григорьевич эттэ.

Иккис боппуруот -- улуус сэйбэтигэр «Биир ньыгыл Россия» партияттан депутатскай холбоһуу тэрийи туһунан. Бары талыллыбыт 14 депутат, ону таһынан партияттан турбатах эрээри партия чилиэнэ А.И. Соловьев биир санаанан куластан тэриллиттэ фракцияга киирдилэр.

Олохтоох политсовет састаабын уларытар туһунан боппуру-

от Намнаагы олохтоох отделение секретара Н.В. Слепцов муньаха кыайан кэлбэтэбинэн атын кэмгэ көһөрүлүннэ. Политсовет састааба 5 сылга бигэргэтиллибит. Политсовет маньк састаабынан үлэлээн кэллэ: политсовет салайааччыта Н.В. Слепцов, солбуйааччыта А.Г. Новгородов, исполком салайааччыта М.Р. Софронова, чилиэннэр И.Р. Попов, А.С. Заболоцкая, Н.В. Игнатъев, Н.Г. Парников, Л.А. Слепцов, В.Г. Алексеев, П.Г. Иванов, М.Г. Макарова.

Улуус сэйбэтин председателигэр кандидатуралары туруорууга конференция быһаарытынан улуус баһылыгы социальнай боппуруостарга солбуйааччы И.Р. Попов уонна улуус баһылыга А.П. Атласов этиитинэн «Намкоммунтеплоэнерго» АО генеральнай директорын солбуйааччы Е.И. Николаеваны рекомендациялаатылар. Онтон салгы депутаттар бэйэлэрэ фракция тэринэн, фракция са-

лайааччытын талан, конференция этиитинэн биир кандидаты улуус сэйбэтигэр председателинэн туруоруохтара.

Балаан ыйын 18 күнүгэр буолуохтаах партия Дьокуускайдаагы региональной отделение конференциятыгар делегаттарынан улуус баһылыга А.П. Атласов, Ил Түмэн депутата А.И. Еремеев, улуус баһылыгы социальнай боппуруостарга солбуйааччы И.Р. Попов, Нам селотун баһылыга А.Г. Новгородов, библиотека директора М.Р. Софронова, социальнай харалта управлениетын начальнига Н.Г. Парников талыһыннылар.

Муньах түмүгэр улуус баһылыга А.П. Атласов бэйэтин этиитигэр «мин «Биир ньыгыл Россия» партия чилиэнэ буолабын, эһигини өйөөм, бииргэ үлэлэһиэхпит» диэн иһитиннэрдэ.

В. РЫКУНОВА

УБААСТАБЫЛЛААХ АЛЕКСАНДР ПАВЛОВИЧ!

Дьонун-сэргэн, норуотун итэҕэлин эрэллээхтик ылангыһын Нам улууһун Аҕа баһылыга буолуккунан ис сүрэхпититтэн итиитик-истинник эбэрдэлибит!

Билигин эн иннигэр улахан соруктар, күүстээх үлэ турар. Бу манна барытыгар эн күүстээх санаан, мындыр толкуйун, үлөҕү үрдүк күүрэниин элбэҕи этэр, инникигэ сирдири.

Убаастабыллаах Александр Павлович! Дьэ кэргэнгэр, эйигин тулалыыр чугас дьонгор сахабыт алмаһыны кытаанах доруобуйаны, үлөҕү үрдүк ситиһини баҕарабыт!

Егор Афанасьевич
ПРОТООПОВ,

Людмила Дмитриевна
СОЛОВЬЕВА,

Прасковья Андреевна
ПАРНИКОВА,

Анастасия Петровна
СЛЕПЦОВА

МАХТАЛБЫТЫН ТИЭРДЭБИТ

Балаан ыйын 8 күнүгэр ытыллыбыт Саха республикатын Ил Түмэн Государственной Муньаҕар депутаттары уонна «Нам улууһа» муниципальной тэриллии баһылыгы талар быыбардарга биһиги кандидатурабытын өйөөбүт, күүс-көмө буолбут бары быыбардааччыларга, Нам улууһун олохтоохторугар истин махталбытын тиэрдэбит. Үлэтигэр-хамнаскытыгар ситиһини, этэнгэ олоһу, доруобуйаны баҕарабыт!

Николай СЛЕПЦОВ,
Альберт ИЛЬИН

Тыа сиригэр –
дохуоттаах үлэни

ХОМУУРГА, ОТООҔУҢГА ОЛУУРДААХ КҮННЭР БУОЛМУЛАР

Балаан ыйын 12 күнүнээҕи аабыллынан 35605 тоннаны оттоотубут. Бу былаан 96,2 %-гар тэннэһэр.

Ити иһиттэн ТХПК-ра 3995 т (88,4%), бааһынайдар 11506 т (106,4%), кэтэх хаһаайысты-балаах дьон 19980 т (92,2%) бэлэмнээтилэр. Нэһиликтэригэр сезоннаагы соруудахтарын маньк толорон иһэллэр (бырыһыаннан): Үөдэй 101,7, 1 Хомустаах 93, Партизан 89, Никольскай 91,1, Хамаҕатта 100,1, Хатын-Арыы 95,5, Бөгүн 98, Модут 95,5, Хатырык 100,6, Маймаҕа 75,3, Түбэ 102, Арбын 93,9, Көбөкөн 105,6, Фрунзе 114, 2 Хомустаах 99, Искра 91, Таастаах 65,5, Салбан 100,4, Ленскэй 100,6.

Тохтоло суох арды туруар буолан хомуур үлэтэ бытааньык бара турар. Онон оҕуруот аһа 152 гектартан хомуллуохтаабыттан 50 эрэ хомуйдубут. Үүнүүнү ылыы мөлтөх. 1 гектартан 75 центнер эрэ кэллэ. Хортуоппуй 530 гектартан хостонуохтаабыттан 149 эрэ хостонно. Онон 1 гектартан ортотунан 82,6 цт хортуоппуй ылыбыт.

Мантан хаалбыт кэмгэ күндүл уустугуттан чаҕыйбакка, санааны түһэрбэккэ оттоонуну, хомууру этэнгэ түмүктүүргэ, өссө дүккүрдээхтик үлэлиэбин.

Инокентий ИВАНОВ

2013 сыл – Тыа сирин сайдьытын сыла

Саха Республикатыгар онорон таһаарыллар бордукусуя сүрүн көрүнүгүн толоруу туһунан СР Правительствота 30 №-дээх 2013 с. олунньу 4 күнүнээҕи уурааһын толорор уонна ынах-сүөһү ахсаанын аччарат туһуттан СР тыатын хаһаайыстыбатын уонна продовольственной политикаҕа министерствота 2013 с. атырдьах ыйын 29 күнүгэр « 2013 сылга ынах сүөһүнү атылаһыны тэрийэр туһунан» 783 №-дээх бирикээһи таһаарда.

Бу бирикээс таһаарыллыбыт сүрүн сыала: күһүнү өлөрүүгэ, идэһэлэнигэ барыахтаах сүөһүнү өлөттөрбөккө хаһаайынарыттан атылаһан ылан атын хаһаайыстыбаларга түнгэтэн итэр сүөһүлэрин ахсаанын элбэти.

Сүөһүлэрин өлөрөн батарарга, идэһэлэнэргэ былааннаа сымдар сүөһүлээх дьону, хаһаайыстыбалары кытта ТХПК-лар, бааһынай хаһаайыстыбалар, индивидуальной предпринимателлэр атылыыр, атылаһар туһунан дуогабар түһэрсэллэр.

Сүөһү (ынах, уулаах бургунас, тыһаас, тыһы уонна оҕус борооскулар) атылаһыллар ставкаларга бири киилэҕэ (сүөһү тыһынаах ыйааһынын) 120 солкубайынан быһылынна.

Сүөһү атылаһыт хаһаа-

СҮӨҮ ЭНЧИРЭЭБЭТИН ТУҔУГАР

йыстыбаларга (чааһынай хаһаайыстыбалаах дьонтон уратыларга) СР тыатын хаһаайыстыбатын министерствота сүөһү сыанатыттан атылаһыт туһунан бигэргэтэр докумуоннарга олоһуран уонна атылаһыллыбыт сүөһү 2014 сыл олунньу 1 күнүгэр хаһаайыстыбага иитиллэн турар буоллаһына 50 %-нын толуйар. Мань таһынан министерство улуустарга бу хампааньа ситиһилээхтик барарын туһугар атылаһыллыбыт сүөһү сыанатын өссө 20 %-ны эбэн толуйарга анаан ытар үбү муниципальной улуус (оройун) 2013 сыл эбэ-

тэр 2014 сыллаах бюджетыгар көрөрүгэр сүбэлээтэ.

Министерство «Туймаада» ГУП ФАПК-ны сүөһү атылаһарга ылыллар кредит 70 %-гар поручитель буоларыгар соруудахтаа. Бу бирикээс ыйылыбытынан биһиги улууспут үрдүнэн 490 сүөһү атылаһыахтаах, атылаһыллыахтаах. Бу үлэни сүрүнүүргэ биһиэхэ тыа хаһаайыстыбатын министерствотын отделын салайааччыта Галина Владимировна Бочкарева сыһыарылынна.

Сүөһү атылыыр, атылаһар хаһаайыстыбалары бу-

лууну, сайаапкалары хомуйууну, ылсар-бэрсэр дьоннон испиэхтэрин оҕорууну нэһилик дьаһалталаарын тыа хаһаайыстыбаларын сүрүннүүр специалистара оҕоруохтаахтар.

Хаһаайыстыбалаахтар сүөһүлэрин элбэтэллэригэр туһуламмыт бэртээхэй дьаһал ылылынна. Атылаһааччыларга чэпчэти да үгүөрүтүк көрүлэр буолла. Онон бу чэпчэтини туһанар, куоттарбат туһугар ылсар-бэрсэр кэпсэтини ыта, сайаапкалары түһэрэ, дуогабардары оҕорсо охсуоһун.

И. ИВАНОВ

Сагарбат буолуохха сатамат

ЫТТАР БУ ЫАЛЫ ЭМИЭ ЫТЫС СОТУННАРДЫЛАР

Улууһу атыяахтаах уу курдук аймаабыт быыбар аҕытаасыйата тохтуура биир хонук эрэ хаалан турдаҕына биһиги быыбардыыр-бытыгар, быыбардаабытыгар отой кыһаллыбат, босхо сылдьан көгүл айбардыыр ыттарбыт улуус киинин Колхознай уулуссатыгар олорор Фекла Степановна, Борис Васильевич Суздаловтар диэн пенсионердар 1,5 саастаах оҕус борооскулара эрэйдээҕи Көччү диэки көччүө сырыттаҕына тырыта-хайыта тыытан охтордулар. Онто да суох кыччыгыт пенсияларыгар эбилик оностоору сүөһү ииттэн оло-ор дьонно бу сүтүк төһөлөөх ороскуоту аҕалыта буолуой?

Быйыл саас сүөһү мэччирэнгэ тахсаатын кытта бу ыаллар тыһаҕастара эмиэ Көччү диэки мэччийэ сылдьан сүтэн хаалбыта. Туга да көстүбэтэх. Ыттар охторон сибиттэрэ буолуо диэн сабаҕалыыллар.

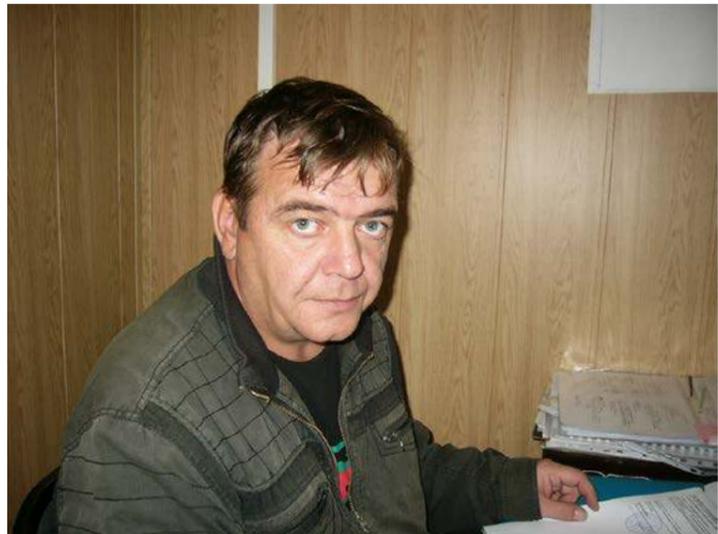
Ол саана бу уулуссаҕа олорор элбэх оҕолоох ийэ М.И. Сивцева 3 саастаах тингэһэ сүөһүтүн ыттар сибиттэрин туһунан «ЭҢСИЭЛИ» хаһыат бэс ыйын 1 күнүгэр тахсыбыт нүөмэригэр ахтан турабыт.

Ыттар уодьуганнамматахтарына мантан күһүн өссө төһө сүөһүнү, сылгыны сииллэрэ, тустаах дьону төһө ночоокко тэбэллэрэ биллибэт. Онон нэһилик дьаһалтата өссө элбэх ночоот таһаарыллары кэтэспэккэ, күүстээх дьаһаллары ыллаҕына сатанар буолла. Ону олохтоохтор, сүөһүлээхтэр эрэнэ күүтэллэр.

И. ИВАНОВ

Хаачыйыы эйгэтигэр

ҮЧҮГЭЙ БЭЛЭМНЭЭХ КИИННЭ

ОДЬКХ сылтан сыл кыстыкка бэлэмнэни үлэтин тупсаран иһэрэ мэлдьэ суох. Котельнай-дар бириэмэтигэр өрөмүөннэнэн, теплотрассалар сагардыллан иһэллэрэ - бу үлэ түмүктэрдээх буоллаҕына хаачыллаллар. Үчүгэй баар, тастан ханнык да күүһү кэтэспэккэ, барытын мистэтигэр олохтоох каадырдар онороллор. Бу өттүгэр ОДЬКХ бэйэтин үлэнигэр уопутурдулар, ханнык да ыраахтааҕыттан чаҕыйан турбаттар. Түмүгэр от-тук сезона саҕаланытыгар итинни биэрэр объектар бэлэм буолаллар. Ол курдук быйыл да балаҕан ыйын 9 күнүгэр - ОДЬКХ үгүс котельнайдары бары итинэн туһанааччыларга итинни биэрдиэр. Ити правительствонан аабыллыбыт бодьдох. Итиннэ элбэх бэлэмнэни үлэлэр бардылар. Ордук газоператордары үөрэтти, бэлэмнэһин, биллилэрин тургутуу, техминимумнарын туугу. Итини барытын хаһаайыстыба эппиэттээх специалиһа, элбэх сыл үлэлээбит Зелехов

Владимир Сергеевич тэрийэр. Күүппүт курдук, быйылгы кыстыкка кириигэ бэлэм куһаҕана суох. Ханнык сиргэ хайа котельнай оттуллубатаҕын эрдэиэсти барбаппыт. Сүрүннээн бары чоһунан оттуллар өтө бары үлэҕэ киридилэр. Тутуута, өрөмүөнэ сиппэтэх объектар үлэли иликтэр. Холубура, Үөдэйгэ саҕа детсад тутууга бүтэ илик, 1 Хомустаах балыһатын котельнайа өрөмүөнө ситэ илик. Урукку өттүгэр гааны туһаныыга Ростехнадзортан көңүл ылыыга ыарахаттар үөскүүллэрэ, ол билгин барыта бириэмэтигэр көңүллэннэ. Ити барыта бэлэмнэни үлэтин түмүгэ. Биир тылынан ОДЬКХ салалтата быйылгы кыстыкка үчүгэй бэлэмнээх кирирдэ.

А. КОБЯКОВ, пресс-киин салайааччыта
Хаартыскаҕа: В.С. Зелехов, ОДЬКХ гаанын хаһаайыстыбатын салайааччыта

Доруобуйа баар - күндү баай

директора, быраас Күндүл Иванович Иванов олоорор. Кинигэ кылгастык кардиологической диспансер үлэтин сырдатарыгар көрдөстүм:

- Республикаҕааҕы кардиологической диспансер национальной медицинскэй киин иһинэн тэриллэн, 90 мөлүгүн суумалаах саҕа дьиэтэ тутуллан 2013 с. саҕатыгар үлэҕэ кирирдэ. Аныгы медицинскэй оборудованиенан хаачылыбыта, эбии лаборатория аһыллыбыта. Сыл аҕарын түмүгүнэн 2 тыһыынча кэрингэ ыарыһах көрүлүннэ, эм аһатта, ол иһиттэн 200 киһи үрдүк технологиянан эмтэннэ. Госгарантия программатын чэрчитинэн үлэлээн кэллибит. Ити сыһыспаралар көрдөрөллөрүн курдук, сүрэхтин ыалдьар киһи ахсаана республикаҕа олус элбэх. Ол иһин биһиги кииммит улуустар балыһаларын кытта сибээстэ-

буоллахтарына, билигин сүрэх ыарыһаларын Сахабыт сиригэр, атын да куораттарга операциялар буолдулар. Кардиостимулятор туруортаран олохторун уһаталлар, олох хаачыстыбатын тупсараллар. Бу кардиодиспансер арыллан билигин киин куораттарга С-Петербурга, Новосибирскайга, Хабаровскайга кар-

СҮРЭҢИ ХАРЫСТААН

Сүрэх, тымыр ыары-ыларынан аан дойдуга, ол иһигэр биһиги Сахабыт сиригэр элбэх киһи ыалдьар. Республикабыт президенэ Егор Борисов, правительствобыт, доруобуйа харыстабылын министерствота доруобуйа улахан бол-жомтону уурар. Доруобуйа харыстабылын «Модернизация» программатынан элбэх өрүттээх былааннаах үлэ ытыллар.

РЕСПУБЛИКАҒА

Сүрэх, тымыр ыары-ыларын бохсорго ыары-һахха ВМП (высокотехнологической медицинскэй көмө) чугаһатарга анаан үлэ күүскэ ытыллар: Региональной тымыр киинэ 2011 с. үлэлиир, Республикаҕааҕы кардиологической диспансер 2013 с. үлэлиир. Диспансер 2-с уочаратын (150 куйкалаах киин) бырайыага бүтэн, госэкспертиза түмүгэ кэллэ. Тутууну саҕалыырга үлэлэһэ сылдьаллар. Онтон улуустарга кардиологической кабинеттары, куйкалары элбэттилер. Үлэнигэр, оборудованиеларынан толору хаачыйдылар.

Мин иннибэр медицинскэй наука доктора, республикатааҕы кардиологической диспансер

эктик үлэлиир. Ыарыһахтары уочаракка суруйан былааннаахтык көрөр. Ыарыһахтар уустук чинчийини (коронарография, сүрэх-тымыр компьютернай томографияны, УЗИ араас көрүгүн), улууска оҕоһуллубат араас анализтары бараллар. Саҕа арыллар кардиологической кабинеттарга штатын, медицинскэй оборудованиены тыырабыт, үрдүк хаачыстыбалаах үлэни ирдибит.

Отучча сыл кардиологтаабыт үрдүк категориялаах быраас Вера Васильевна Антипинатан үлэтин кылгастык сырдатарыгар көрдөстүм:

- Кэлинги сылларга сүрэх ыарыһахтары ахсаана олус элбээтэ. Ол да буоллар дьон доруобуйатыгар болжомтолоох буолбут, көрдөрүнээччи үгүс. Ол иһин республикаҕа кииннэр, кардиодиспансер арыллан үрдүк технологиялаах чинчийи ыарыһахтарга оҕоһуллар. Сүүрбэ сыл анараа өттүгэр кырдыаҕас саастаах сүрэх ыарыһахтара өлөр

диохирургической көмөнү былааннаахтык, быһаччы ытыабыт, эмтэтибит. Эмтэтибит дьоммутун эбии статистикалаан, үөрэтэн, чинчийэн куруук кэтээн көрүөхпүт.

НАМ УЛУУҒУГАР
Биир дойдулаахпыт, кардиолог быраас Варвара Индеева 22 эдэр бырааны кытта «Земский доктор» диэн программа чэрчитинэн Намга үлэтин саҕалаабыта биир сыла буолла. Киин маньык кэспир:

- Саҕа поликлиника арыллыбытыгар кабинет тэриллибит. Араас аныгы оборудованиенан хаачылыбыта. Күннэтэ үгүс киһи көрдөрөр. Сүрэх ыарыһахтар элбэхтэр, ордук 50 үөһэ саастаах дьон ыалдылар. Кыра оҕолору эмиэ көрөбүт. Быйыл оҕо медицинскэй киинигэр сүрэхтэрэ төрүөхтэриттэн пороктаах 4 оҕо операциялаттыбыт. Аҕардас бу сылга улууспуттан 74 киһи направление ылан кардиодиспансерга былааннаахтык көрдөрдө,

онтон 7 киһи операцияланна, 3 киһи операцияҕа бэлэмнэнэ сылдьар. Региональной тымыр киинэ баар буолан эмискэ сүрэхтэринэн ыалдыбыт (острай инфарктаабыт) 6 киһини ыппыһыт. Бу дьон тутатына операцияланан эмтэммиттэрэ. Биһиги поликлиникабытыгар нэдиэлэҕэ биир күн анал сүрэх УЗИ-та оҕоһуллар. Сотору кэминэн бэйэбитигэр Намга биир сууккаҕа сүрэх үлэтин уонна даувиени кээмэйдиер оборудованиелар кэлиэхтэрэ. Урут медицинскэй киингэ оҕоһуллар «ХОЛТЕР» уонна «СМАД» диэн уустук чинчийини онорорго бэлэмнэни үлэтэ барар.

Онон «Модернизация» программа чэрчитинэн улуус дьон сүрэх ыарыһатын ыраата барбакка бэйэбитигэр, улууспуттар көрдөрөн быһаартаралларыгар толору кыах баар буолуо.

Альбина КУЛИЧКИНА, РФ журналистарын сойуһун чилиэнэ, хаһыат общественной корреспондента

Роспотребнадзор иһитиннэрэр

САҢА ҮӨРЭХ ДЬЫЛЫГАР ҮӨРЭХ ТЭРИЛТЭЛЭРИН БЭЛЭМЭ

Улуус үрдүнэн уопсайа 25 оскуола, 28 оҕо саада уонна 4 эбии үөрэхтэһин тэрилтэлэрин саҕа үөрэх дьылыгар бэлэмин роспотребнадзор Намнааҕы салаатын үлэнигэр бэрэбиэркэлээтилэр. Үөрэх тэрилтэлэрэ бары бэлэмнээн комиссияны аастылар. Капитальной өрөмүөн бүтэ илигинэн Нам 1-кы №-дээх оскуола үс сиринэн үөрэнэргэ

көңүл ылла. Ол гынан баран үгүс үөрэх тэрилтэлэрин үлэнигэрэ медицинскэй көрүүнү баран бүтэ иликтэринэн уонна оскуола-ларга, оҕо саадтарыгар итин аһылыкка 10 күннээх менюларын бэрэбиэркэлэтэ сылдьалларынан комиссия актатыгар илии баттата иликтэр. Оскуола-ларга санитарнай

ирдэбилэнэн алын кылаас оҕолоругар үөрэнэр кабинеттан ураты эбии ооньуур хос баар буолуохтаах, оҕолор күннэ иккитэ аһыылара тэриллээхтээх. Кылааска 25-тэн элбэх оҕо үөрэниэ суохтаах диэн ирдэбиллэр тураллар. Оҕо саадтарыгар быйыл атырдыах ыйыттан саҕа СанПиН тахсыбытынан, санитарнай ирдэбили онно тэнниэхтээхтэр.

Оскуола-ларга температурнай режим бэрэбиэркэтэ барар.

Балаҕан ыйыгар 2 оскуола-ларга, оҕо саадтарга урут бэрэбиэркэтибэт предписаниелар туолуулары бэрэбиэркэтэ буолуоҕа.

Роспотребнадзор

В области снабжения

Сегодня очень многие не знают оплаты жилищно-коммунальных услуг. Чтобы прояснить вопросы по этому направлению я попросила ответить на несколько вопросов специалиста по ценообразованию отдела экономики администрации МО «Намский улус» Маркова П.А.

— Петр Афанасьевич, какие виды услуг относятся к жилищным, а какие к коммунальным?

— Плата за коммунальные услуги производится на электрическую энергию, тепловую энергию, газоснабжение, горячее, холодное водоснабжение, водоотведение. Тарифы на коммунальные услуги в РС(Я) утверждаются ГКЦ-РЭК РС(Я) и не подлежат пересмотру в течение 12 месяцев. А за жилое помещение платят: за содержание

за коммунальные услуги рассчитывается исходя из объема потребляемых коммунальных услуг, определяемых по показаниям приборов учета.

В домах, где отсутствуют приборы учета, платеж рассчитывается исходя из нормативов потребления каждого вида услуг на 1 человека, утверждаемых органами государственной власти субъектов РФ.

Таким образом, расчет платы за коммунальные услуги производится по количеству людей или показаниям счетчика, а жилищные — по квадратным метрам.

— Кем устанавливаются тарифы на коммунальные услуги для населения и нормативы потребления этих услуг?

— В Якутии нормативы потребления коммунальных услуг разрабатываются Министерством жилищно-коммунального хозяйства и энергетики РС(Я) и утверждаются Правительством Республики Саха (Якутия). Ниже приведены действующие нормативы на коммунальные услуги, утвержденные Постановлением Правительства РС(Я) от 13 октября 2013г.

из 3 человек, проживающей в 3-комнатной квартире, площадью 70 кв.м. в жилых домах: оборудованных газовыми плитами-98,5 кВт.ч., оборудованных электрическими плитами-117,5кВт.ч.

— На сколько возросли тарифы на коммунальные услуги для населения в 2013 году?

— Тарифные решения на 2013 год приняты Госкомцен-РЭК РС(Я) строго с учетом требований Правительства РФ о том, чтобы общий рост платежа граждан составил не более 12%, а в районах и улусах с преобладанием по объему потребления услуг по электро- и газоснабжению — не более 15%.

Следует отметить, что «тариф» и «плата» не являются тождественными понятиями. Поэтому ограничение касается только платы, который состоит из тарифа умноженного на объем потребления. А рост тарифов сложился разный по видам коммунальных услуг. Таким образом, с 1 июля тарифы на электрическую энергию повышены на 15%, на водоснабжение, водоотведение и отопление увеличились на 10%. Наименьший рост

ски обоснованных тарифов на коммунальные услуги оплачивает население?

— В 2013 году окупаемость коммунальных услуг платежками населения в среднем по республике составила 32,6%, в том числе за отопление — 29,2%, горячее водоснабжение — 43,5%, холодное водоснабжение — 72,3%, водоотведение — 24,9%.

— Почему мы платим за отопление по полному тарифу, если в нашем доме холодно?

— Если температура жилого помещения не отвечает определенным требованиям, то граждане имеют право на перерасчет за предоставление некачественной коммунальной услуги по отоплению.

В соответствии с установленными правилами предоставления коммунальных услуг температура воздуха в жилом помещении должна быть не ниже +20 градусов, в угловых комнатах не ниже +22 градуса. Допустимое снижение температуры в ночное время суток — не более 3 градусов.

Измерение температуры воздуха должно проводиться в наибольшей по площади, жилой

но-диспетчерской службе. По результатам проверки составляется акт о непредоставлении коммунальных услуг или предоставлении коммунальных услуг ненадлежащего качества, который подписывается потребителем и исполнителем. Период предоставления коммунальных услуг ненадлежащего качества считается окончательным со дня подписания потребителем акта об устранении недостатков.

В случае нарушения качества и порядка предоставления коммунальных услуг Вы имеете право обратиться в Государственную жилищную инспекцию Республики Саха (Якутия) (г. Якутск, ул.Кирова, д.13, тел. 34-22-49) и в Роспотребнадзор, (ул. Ойунского, д. 9, тел. 35-16-45).

— Как можно проверить правильность начисления платы за коммунальные услуги?

— На сайте ГКЦ-РЭК РС(Я) работает онлайн-калькулятор, с помощью которого можно оперативно проверить правильность начисления платы за коммунальные услуги конкретного потребителя.

Данный калькулятор позво-

СКОЛЬКО, ЗА ЧТО МЫ ПЛАТИМ?

общего имущества, уборку подъездов, уборку придомовой территории, техническое обслуживание, текущий ремонт, капитальный ремонт, вызов твердого бытового отхода. Размер платы устанавливается на общем собрании собственников, которые согласуют и принимают конкретный перечень работ с УК или ТСЖ. Данный перечень является стандартным набором жилищных услуг, который может быть изменен по решению собственников многоквартирного дома. В перечень коммунальных услуг также входит "твердое печное бытовое топливо" - дрова-швырок и уголь, цены на которые утверждаются администрациями муниципальных районов и городских округов в РС(Я).

— Кем устанавливается плата за жилое помещение для населения?

— Тарифы на жилищные услуги для населения не регулируются государством и не дотируются из бюджета республики и являются самокупаемыми. Если собственники многоквартирного дома определились со способом управления (заключили договор управления с управляющей компанией, создали ТСЖ или другие объединения собственников), выбрали непосредственный способ управления, то они сами определяют размер платы за содержание жилья на общем собрании собственников дома или Правлением ТСЖ, если это определено в Уставе ТСЖ. Тарифы, установленные главами МО (ГО, поселений) применяются:

- для нанимателей жилых помещений, проживающих по договорам социального найма, найма жилищных помещений государственного или муниципального жилищного фонда, т.е. для неприватизированного жилья;

- для собственников жилых помещений, которые на общем собрании не приняли решение об установлении размера платы за содержание и ремонт жилья.

— Какие услуги мы оплачиваем за каждого человека, а какие — за квадратный метр?

— В соответствии со ст. 39,42,156 Жилищного Кодекса РФ размер платы за жилое помещение устанавливается за квадратный метр. Согласно ст.157 ЖК РФ размер платы

В течение 2013 года будут действовать следующие тарифы:

НАИМЕНОВАНИЕ	ЕДИНИЦА ИЗМЕРЕНИЯ	ТАРИФЫ		РОСТ
		1 полугодие 2013г.	2 полугодие 2013г.	
ЭЛЕКТРИЧЕСКАЯ ЭНЕРГИЯ				
город	руб./кВтч	3,70	4,25	14,9 %
с газовыми плитами		2,59	2,98	15,1%
с прочими плитами		2,40	2,79	16,3 %
село				
ГАЗ ПРИРОДНЫЙ (сетевой) ОАО "Сахатраснефтегаз"				
пищеприготовление:				
город	руб./1000м ³	6607,9	7235,7	9,5 %
село		5270,5	5771,2	9,5 %
отопление жилых помещений				
город	руб./1000м ³	3934,3	4308,1	9,5 %
село		3133,0	3430,6	9,5 %
ОТОПЛЕНИЕ*				
город	руб./м ²	36,52*	40,17	10 %
село		25,96 *	28,56	10 %
ХОЛОДНОЕ ВОДОСНАБЖЕНИЕ**				
по РС(Я)	руб./м ³	12,37 – 44,96	13,61-49,46	10%
ГОРЯЧЕЕ ВОДОСНАБЖЕНИЕ				
город	руб./м ³	80,57	88,63	10%
село		62,00	68,20	10%
ВОДООТВЕДЕНИЕ				
город	руб./м ³	21,97	24,17	10%
село		18,09	19,90	10%

* Тариф на отопление утверждается в расчете на гигакалории, но в таблице для удобства расчета приведены тарифы на 1 квадратный метр.

** Тариф на холодное водоснабжение утверждается отдельно по каждому поставщику.

№446: на теплоэнергию: нормы расхода тепла на отопление жилых зданий, утвержденные по климатическим зонам и группам этажности. На газоснабжение: среднемесячный норматив: приготовление пищи (при центр. горячем водоснабжении)-10,78м³/чел., отопление жилых помещений-7,5м³/1м² площади, отопление нежилых помещений-5,7м³/1м² площади.

При горячем, холодном водоснабжении, водоотведении норматив на 1 человека, проживающего в благоустроенной квартире: холодное водоснабжение-6,264 м³/чел., горячее водоснабжение-2,910м³/чел., водоотведение-9,174м³/чел. При электроснабжении норматив потребления электроэнергии на 1 человека в месяц семьи

сложился по услуге газоснабжения — 9,5%, тогда как средний рост в России по газу составил 15 %.

— Как рассчитывают плату за коммунальные услуги?

— Плата за услуги электроэнергетики, газоснабжения, горячего и холодного водоснабжения, водоотведения рассчитывается следующим образом: тариф умножают на объем потребления по приборам учета или норматив потребления, тогда выходит плата за коммунальную услугу.

Для удобства расчета платы за отопление можно применить следующую упрощенную формулу: тариф умножают на площадь жилого помещения (кв.м.) и это равняется плате за коммунальную услугу.

— Какую долю экономиче-

комнате в центре на высоте 1 м. Если температура ниже нормативной, то размер платы снижается на 0,15% размера платы, определенной исходя из норматива потребления коммунальных услуг (при отсутствии приборов учета), за каждый градус отклонения температуры.

В случае непредоставления коммунальных услуг или предоставления коммунальных услуг ненадлежащего качества потребитель уведомляет об этом аварийно-диспетчерскую службу исполнителя или иную службу, указанную в договоре управления многоквартирным домом. Ваше сообщение о об этом может быть сделано как в письменной форме, так и устно (в том числе по телефону) и подлежит обязательной регистрации в аварийно-

диспетчерской службе. По результатам проверки составляется акт о непредоставлении коммунальных услуг или предоставлении коммунальных услуг ненадлежащего качества, который подписывается потребителем и исполнителем. Период предоставления коммунальных услуг ненадлежащего качества считается окончательным со дня подписания потребителем акта об устранении недостатков.

В случае нарушения качества и порядка предоставления коммунальных услуг Вы имеете право обратиться в Государственную жилищную инспекцию Республики Саха (Якутия) (г. Якутск, ул.Кирова, д.13, тел. 34-22-49) и в Роспотребнадзор, (ул. Ойунского, д. 9, тел. 35-16-45).

Принцип работы калькулятора прост, для начала необходимо указать основные данные своего жилья: размер площади и количество прописанных человек. Далее необходимо во вкладках с видами коммунальных услуг ввести показания счетчиков или при расчете по нормативам указать вид благоустройства вашего жилья. Также необходимо указать своего поставщика услуг. При корректно введенных данных, калькулятор произведет точный расчет платы.

В случае если пользователь не указал поставщика услуг или вид благоустройства, то платеж будет рассчитан по максимальному тарифу вашего поставщика услуг или по максимальному тарифу в вашем муниципальном образовании. Результаты расчета онлайн-калькулятора носят информационный характер и не являются платежным документом!

— В каком случае гражданин имеет право на получение субсидии на оплату жилищно-коммунальных услуг?

— Если плата за жилищно-коммунальные услуги в совокупном доходе семьи составляет 15% и более, гражданин имеет право обратиться в ГКЦ РС(Я) «Агентство субсидий».

В России и большинстве субъектов Дальневосточного федерального округа стандарт для получения субсидии составляет 22%.

— Как обратиться в ГКЦ-РЭК РС(Я)?

— Направить письменное обращение по адресу: г. Якутск, ул. Ленина 28 (при необходимости проверки приложить документы), записаться на личный прием к председателю или заместителю (согласно утвержденному графику), получить консультацию по тел. "горячей линии": 343437, написать обращение через интернет-приемную на сайте: sakha.gov.ru/grek, написать обращение через электронную почту: grek@sakha.gov.ru.

Интервью взяла
В. РЫКУНОВА

Доробуйа баар – күндү баай

«Биһиги оройуоммутугар Казань университетин бүтэрбит, Ленинградка иккитэ ординатураны барбыт дириг билиилээх окулист-хирург А.Г. Потапов 1936-1951 сс. үлэлээбитэ. Кини үлэлиир сылларыгар Намга стационарнай балыһа, 7 куйокалаах роддом, нэһиликтэргэ медпуннар, анатомка уонна виварий тутуллубуттара. Дьэ үлэлиир оройуон балыһатын комплексы үлэҕэ кирибиттэрэ» («Намский улус» кинигэ, 238 сирэй).
Мин оҕо сылдьан Александр

айыллыбыт былааппын сүөрөн арыйда. Көрөн-истэн баран өр эмтэниһи диэтэ. Сытар ыарыһах толору буолан тастан сылдьан эмтэнэр буоллум. Бастагы көрдөрө кэлбит сарсыардабар, мин кэннибиттэн Ядрихинский Прокопий диэн киһи көрдөрө кирибитэ, көрөрө мөлтөөбүт этэ. Иккиэммитигэр харахпытыгар хааппыла куппуга, өссө иккистээн кутуом диэбитэ. Ол курдук олодохпутуна биир уолу ийэтэ лэкиэритэн киллэрдэ, сыһааба дэлби иһэн хаалбыт этэ. Быраас

кырдыаҕасты кэпсэтэр, сыһааннаһар. Олус диэн элэккэй, кэпсэтинньэн, болҕомтолоох, сытыары сымнаҕас көрүгнээх киһи, аңардас, тылынан эмиэ курдук уус, чочуллубут тыллаах, уурбут-туппут курдук туттар-хаптар. Киһи эрэ эмтэниэх курдук. Ол иһин да дьон «Потаповка эмтэнэр наһаа үчүгэй» дииллэрин истээччибин. Бүтэһик күммэр бырааһым истиэнэҕэ ыйанан турар кумааҕыга уруһуйдаммыт үөһэ, аллараа хайаҕастардаах төгүрүктэри, аңар харахпын ыгыспынан саба туттаран баран, ыйан истэ. Мин син улахан аңарын көрдүм.

Саңарбат буолуохха сатамат

Хас биридди киһи эдэр-сэнэх сылдьан олохун син дьон тэнинэн онгостон: үөрэнэн идэ ылан, тапталлаах тыатын сиригэр тахсан, ыал буолан, дьэ-уот туттан, сөбүлүүр идэтигэр сүрбэтин дууһатын ууран, хара кырдыар диэри үлэлээн-хамнаан кэлэр. Онтон доҕоор, дьэ, кэтэһиллээх пенсияҕа тахсан, били баҕалаах пенсияҕын ылан үөрэн-көтөн дьэ үлэҕэ кэлбитин, оҕолорун улааппыттар, номнуо ыал буолан икки-үс оҕолонон, үөрэ-көтө көрсөллөр. Саныырга астык, үчүгэй, ол гынан баран, эрдэ сэнэх эрдэххэ эн элбэх харчыны, халыг хаппытаалы сатаан мунньуммут, кириэн-тахсан хара көлөһүгүгүн тоҕон, сыппай сииллээҕи, хороҕор муостааҕы, кыракий былыргы холкуостар баайдарыгар тэҥнээҕи иитэн төрөтөн байдаххына, ону таһынан кыахтаах, элбэх ахсааннаах хаан-уруу аймахтаах буоллаххына олох көмөлөрүнэн, оҕолорго дьэ-уот тутан улахан кыһалҕаттан тахсаҕын. Ол гынан баран, үксүгэр онук буолбат, кыра хамнаска, иллэнэ

куобайы ыллаллар», - диэн халлаантан гүһэрбит сыһаараларын эттилар. Итинник сыһаараларынан дьону оройго биэрбит курдук буоллулар. Хаһан тыа сиригэр ким инник үчүгэй, үрдүк хамнаһы ыларын түүлбүтүгэр да баттаппакка, билбэккэ сырыттахпыт. Тыа сири арас үлэһиттэрин хамнаһа кырата 5 тыһыынчаттан саҕалаан, улаха 25 тыһыынча солкуобай. Олаа ортотунан баара суоҕа – 15 тыһыынча.

Сааһырбыт киһи бастаан биэнсийэҕэ тахсан баран, үлэтигэр бүтүмээри чыраахтаһан, урукку үлэлиир миэстэтин харыстыы сатаан, туох да энкил суох үлэлиир. Сыллар-хонуктар аастахтарын айы, үлэлиир тэрилтэтин дьону кычар-хаччар, туора көрүүлэрэ, сүрүннээн атын үрдүкү салайар тэрилтэлэр тойотторо-хотуттара харахтарын ааллараллара үксээн иһэр: «Хаһан бу аарыма кырдыаҕастыгын ууратан, биэнсийэҕэ олордубакка, эдэр дьонно миэстэ таһааран, үлэҕэ ылбаккыт, хаһаанга диэри эдэр

ПОТАПОВ БЫРААСКА ЭМТЭНЭН ДЬОЛЛОММУТ

Георгиевичка эмтэммит дьоллоохпун. 4 саастаах оҕо төһө өйдөөн хаалбыппын ахтар санаа кирирдэ. 1939 с. Нам аан бастагы балыһатыгар 1 Хомустаахха куор ыарыта сабардаабыта, миигин куор кэнниттэн харахпынан ыалдьан бэрт суһаллык оройуонна ийэм балтыгар Марияҕа киллэрдилэр. Кини ол сағана балыһаҕа санитарканан үлэлиир, кэргэнэ Шараборин Киэсэ суол үлэтин салайара. Эдьийим Мария дьэ-этигэр чэйдэтээт бэрт түргэнник икки харахпын саба баайан балыһаҕа аҕалбыта, киллэрээт биир ачыкылаах эр киһи баарыгар туттаран кэбистэ уонна хантан кэлбиппин сиһилии кэпсээм биэрдэ. Мин кыра эрдэҕиттэн кугас баттахтаах этим, ону бырааһым «аҕан нуучча дуо?» диэн ыйытта, мин нууччаны көрө иликпин, аҕам саха диэтим, онуоха күлэ түстэ.

ул сыһаабын тарбаҕынан баттыалаан баран «Ирингэ көйбүт, тэстэххэ табыллыһы. Дьэ, ити баар, кутуйах аһын тобоҕун сизбикини быһылаах» диэт мичээрдээтэ. Биһиги иккиэн күлүстүбүт. Бырааспыт испит сыһааҕы тугунан эрэ убаҕаһынан сотто уонна илиитигэр баар туох эрэ быһах курдугунан хайа сотто, уолбут сағата «айа» эрэ диэтэ, сыһаабын устун күөх ирингэ сүүрдэ. Ити кэннэ уол «сыһааҕым ыарыта дьэ ааста» диэн саға аллайда. Ийэтэ үөрбүт харахтарынан уолун диэки көрөөттөөтө. Быраас уол иккени сотон-сууйан эмтээн үчүгэй бэйэлээхтик сыһаабын эргиччи биинтэлээн кэбистэ уонна сарсыныгар эмиэ ыңырда. Ийэтэ уолунааҕар буолуох үрүт үөһэ махтанна.

«Хараҕын үчүгэй буолбут» диэтин кытта мин үөрүүбүттэн харахпыттан уу таммалаата, ытамныйдым, дьоммун да ахтарым бэрт этэ. Эдьийбинээн иккиэн бырааспытгар махтанныбыт.
Биһиги бырааспыт Александр Георгиевич 1891 с. Үөһээ Бүлүү 2 Үөдүгэй нэһилигэр төрөөбүт. Соҕуруу үөрэнэн баран бэйэтин улдуһугар уонна Сунтаарга үлэлээбит. Үгүс уопуттаах, дириг билиилээх, Саха сиригэр киэҥник билибит, аатырбыт үтүө быраас эбит. 1951 с. Дьокуускайга саға үлэҕэ ыңырыллан барбыт, кини онугар балыһаҕа байыаннай биэһэринэн армияҕа, Берлингэ тиийэ үлэлээбит, сэриилэспит, эмиэ дириг билиилээх Петров Федосий Васильевич аһаҕа, кини Партизанга, Хомустаахха, Үөдүйгэ бэрт таһаарылаахтык үлэлээбит, киһи барыта убаастыыр эмчитэ этэ.
С.С. КОЛЕСОВ, үлэ, тыыл ветерана, 1 Хомустаах нэһилигэ

Дьыллар уонна дьылҕалар

Улуу сэрии, сут-кураан дьылларыгар дьонун-сэргэтин туһугар туруулаһан үлэлэспит махталлаах тыыл ветераннарыттан биридестэрин туһунан кылгас ахтыыны суруйарга сананым.
Кэрэ-бэлиэ тутуулардаах дьэ-уоттаах Хамаҕатта Орто алааһыгар Аҕа дойдун сэриитин иннинэ «Кыһыл Ыллык» колхоз чилиэннэрэ ньири-бааччы

Дьяконов Николай Николаевич уонна Москвитин Михаил Григорьевич эдэр дьонтон иккиэйиҥин босхолонолор. Сэрии ыарахан сылларыгар эбиигин сут, уот кураан сабардаан олох-дьаһах мугаан ыарыыр. Ити кэмгэ бу икки эр бэртэрэ колхоз бары ыарахан үлэтин санньыларынан сүгэн дьоннорун-сэргэлэрин отунан маһынан хаачыһыан этэннэ сыл таһаартыыллар.

ыйдарыгар сөбүгэр соҕус ардахтар түһэннэр төһө да сэмэй үүнүүнү түстээбитин иһин (4,6 ц/га) дьон санаага көтөҕүллэн бурдук хомуурун күөстүү оргуппуга. Манна киһи барыта, салайар үлэһиттэрдийн кытта, сарсыарда эрдэттэн хараҕа буолуор дылы үлэлиллэрэ. Суорат-хааһы аһылыктаах дьон аны арыһаах лэппиэскэ аһылыктамыттара, дөрүн-

ХОЛКУОС БЭРЭССЭДЭЭТЭЛЭ

түөлбэлээн олохтооттара. Колхоз тэриллиитин сағана (1932 с.) Москвитин Михаил Григорьевич ийэтэ Мааппа 13 саастаах уолун Мэхээччэ — Ороһуну, 7 саастаах кыһын Настааны кытта колхозка кирирэллэр уонна «Сэргэлээххэ» баар дьэ-уотун, сүөһүлэрин холбууллар. Бэйэлэрин кэтэх хаһаайыстыбаларыгар ынахтаах, аһыах субайдаах халаллар.
Онтон ылата Михаил колхоз араас үлэлииргэр эриллэн бастың отчут-масчыт, биригэ-дириг буолар. Аҕа дойдун сэриин маннагы сылларыгар кыракий колхозтан 17 эдэр дьону сэриигэ хомуйаллар, бэрт ахсааннаах дьону «боруонһаалаан» колхозу «бөҕөрөтөр» сыалтан хааллараллар. Олор истэригэр

Аччыктааһын, өлүү-сүтүү диригиэйиҥин Илья Егорович Винокуров хоргуйууну утары дьанырдаах охсуһуутунан 1943 с. муус устар 13 күнүгэр БСК(б) П КК бюротун Саха сиригэр тыа хаһаайыстыбатын туһунан анал уурааҕын таһаартарбыта дьону-сэргэни аччыктааһынтан өрүһүбүтүн билэбит. Ол курдук, нэһилиэнньэҕэ улахан чэпчэтии онгоһуллубута, ону аһан маһаһын нөһүө лимит бурдук бэриллэр буолбута.
Москвитин Михаил Григорьевич 1943 с. ыам ыйыттан «Кыһыл Ыллык» колхоз председателинэн Ленин аатынан колхозка холбоһуохтарыгар дылы дьаныһан үлэлээбитэ. Сэрии фронугар улууканнаах кыайылар, онно эбии ыам, бэс

дөрүн да буоллар эттээх минни тоҕо-хана сир буолбуттара. Үлэ быһыһыгар сынньаланга көр-нар да, сэхэн-сэппэн да элбириэ.
Арай биридэ бурдук астарар куопунаҕа сынньана олодохпутуна ким эрэ чаахаанга туттарбыт дьабаарата төлө туттаран кутаа оуппун ортотунан куотан умайа-умайа кэбиһиллээх бурдукпут учуйбатын анынгар кыл-мүлчү тийиэхчэ буолан истэҕинэ колхозпут председател Михаил Григорьевич ситэ баттаан телогрейкатынан саба охсон тутан бурдукпут умайарын быһаан турар. Өскөтүн кини туппатаҕа буоллар, астарары кэбиспит бурдукпут күллүү умайар этэ. Онно төһө да буруйа суоҕун иһин, бука, Михаил Григорьевичи бэйэтин көрүнэри тэрийэ сылдьан норуот баайын (аһын-үөлүн) уокка былдыттын диэн буруйдууллара хааллаҕа.
Кини Ленин аатынан колхозка 1944 сыл сааһыттан ылата уһунук Арыы-Тиит биригээдэтигэр биригэдиридээбитэ, онно олохсуйан дьэ-уот тэримиттэ. Пенсияҕа төһө да таһыстар «Нам» совхозка араас үлэҕэ үлэлээбитэ. 1976 с. атырдьах ыйын 17 күнүгэр «Саға арыһа» косилканан от оҕустара сылдьан чабылданга оҕустаран бэрт холмотлоохтук орто дойдуттан барбыта.
И. ЕРЕМЕЕВ, тыыл ветерана

С 23 по 25 сентября 2013 г. в поликлинике с. Намцы платный приём врача УЗИ высшей категории из Якутска на современном УЗИ аппарате экспертного класса с доплером и цветным картированием. УЗИ сердца, сосудов головного мозга, сонных и позвоночных артерий, сосудов нижних конечностей, сосудов почек, органов брюшной полости, малого таза женщин, предстательной железы, щитовидной и молочных желёз.
Предварительная запись по тел: 8-914-220-92-17

ПЕНСИЯБЫТ ТОҕО КЫРАНЫЙ?

суох үлэҕэ, эдэр сэниэйиҥин эһэн эрдэххинэ пенсияҕа тахсан, улахан үчүгэйи көрбөккүн, оҕолорун туспа ыал буолан дьэ тутталларыгар элбэх суумалаах, уонча сылга төлөбүрдээх кредит харчыны ылан (изскэ кириэн), эрэй бөҕөҕө кириэн олодохторуна, эн биэнсийиҥ абырааҕа эрэ табыллар мүлчүрүйбөт суолугар кириэҕин. Ол бэйэлээх биэнсийэбит баһа-атаҕа биллэр – 14-15 тыһыынча солкуобай. Бу харчыттан аһаан-таһан, уоккун-газкын, телефонгун төлөөн, төһөнү ордорорун бэйэң билиигэр, сатабыллар сытар.

саға үөрэҕин бүтэрбит специалист үлэтэ суох хаама сылдыһай?», - диэн тэрилтэ салайааччытын ууга-уокка түһэрэллэр. Онтон салайааччылар сааһырбыт дьоннорун от-мас курдук туура тардан ылан бырааҕар кыахтара суох: 1) бу үлүгүрдээх чыынхаан, бочуот-ичиэт, республика, Россия үтүөлээх үлэһитэ, били эдэр, саға специалист киниэхэ аңар да атаҕар тиийбэт; 2) дьэ, туох баар күүһүн, сатабылын ууран, эдэр дьону баһыйарды үлэли сылдьар киһини хайаан уһулуоххунуй? 3) сааһырбыт үлэһитин тиин мэийи: бэрээдэҕи кэспэт, салайааччы тылын улгумдук толорор, ханнык да мөккүөрдээх тэрилтэ иһигэр тахсар араас айдааннарга кыттыспат, бэйэтин «быраабын» хачайдаабат. Ити айылаах үтүө үлэһит, хаһан умса түһүөр диэри тэрилтэлэргэ үлэлиир былааннаах. Тоҕо итинник буолара биир улахан быһаарылаах: 1) сааһырбыт киһи бэйэтин уруккутун курдук кыахтаах-уохтаах курдук сананар; 2) сааһырбыт киһиэхэ төрөппүт оҕолоро улаатан туспа ыал буолан, көрдөбүллэрэ улаатан, харчыга хаайтарылааҕа, санаалара бобуллара элбээн, хайаан да төрөппүттэриттэн харчыны тиһэтин быспакка көрдүү тураллара; 3) уонна саңа олох сиэринэн, киһиэхэ баарытыгар сыһаланар «кредит» ыал айы ыар сүгэһэр буолан ыйана сылдьар, ол «кредит» хайаан да төлөнүөхтээх. Бу маньык мүччүрүйбөт кыһалҕаттан хайдах босхолонору хас биридди киһи тус бэйэтэ, төбөтө хайдах буһарыан толкуйдуу сатыыр.
Владимир ГАВРИЛЬЕВ, Нам

Билинни кэмгэ күн-түүн бордукута, араас табаар сыаната үрдэ суох ыары турарын туох да тохтоппот. Онтон биэнсийэбитигэр үрдүк соллоох тойоттор: «Норуот олохун тупсарыбыт», - дириг дойдохторугар, сылга иккитэ (харчы инфляциятын ситиһиннэрээри) иккилии-үстүү мөһөө харчыны эбэллэрин араадыһанан, тэлэбиисэринэн үлүннэрэ-үлүннэрэ этэллэрин тыһаалларын истэ-истэ киһи эрэ кыбыстар. Хас биридди биэнсийэ ылар киһи баға санаатыгар: «Арай ыйга 40 тыһыынча солкуобайы ыларым буоллар, түөспөр силли-силли сытыам этэ», - диэн саныыр.
Биһиги Сахабыт сиригэр Аан дойдун атын госуларстволарыттан сириг баайынан быдан баай диэн киз туттабыт: алмааспыт, гааспыт, ньиэппит сүүнэ улахан, уһун турууларынан атын дойдударга хачайданар, улахан харчыга турар. Кыһыта баар, бэйэбит сирбититтэн хостонор гааспыт уонна ньиэппит биһиги дьэ-уоттубуту кириэригэр хас эмэ төгүл ыраан, массыналар, тыраахтардар уматтыктара, очо төгүл улаатан дьон хармааныгар ыар таһаҕас буолла. Бу маньык быһыһыны-майгыны тойотторбут көрө-көрө көрбөтөҕө, билэ-билэ билбэтэҕэ буолан сылдыһылар киһи сатаан санаабат. Син ыаллар курдук эмиэ бэйэбитин салайахтаах Үрдүкү Ил Түмэн диэн, парламент диэн тэрилтэлээхпит да туһалаах үлэни онорбот быһылаах. Били соторутааҕыта премьер-министр Д.А. Медведев кэлэ сылдьан, Саха сиригэр олохтоохтор төһө хамнаһы ыллаллар диэн ыйытыгыгар, тойотторбут: «40 тыһыынча сол-

Мин, Неустроев Василий Васильевич, 1957 сыл олунньу 4 күнүгэр Нам улуунун Үөдэй нэһилиэгэр күн сириҥ көрбүтүм. Сытыгы-хотуу, ону-маны билэр оҕо сааһым Үөдэй, 1 Хомуустаах, Бартыһаан нэһилиэгэр эриҥ ааспыт. Үөдэй аҕыс кылаастаах оскуолатын бүтэрэн баран 1 Хомуустаах орто оскуолатын бүтэрбитим. Ол кэмгэ «Школа-производство-ВУЗ» девинэн «Нам» совхоз Үөдэй отделениетыгар тракториһынан 1 сыл үлэлээн баран СГУ физмат факультетыгар кирибитим, физика салаатын 1982 сыллаахха ситиһилээхтик бүтэрэн Гостстандарт СССР Дьокуускайдааҕы филиалыгар үлэли кирибитим. Бастаан инженер, старшай инженер, онтон отдел начальнигынан үлэлээбитим. 1984 сыллаахха Москва куоракка «Менделеев» аатынан бүтүн Союзтааҕы стандартизация уонна метрология институтугар 6 ыйдаах курсу баран инженер-метролог дипломун ылбытым. Оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан, факультетпар комсомол секретэрэ ээтим. Оскуолаҕа үөрэнэ сылдьан «Сыккыс» диэн литературнай кружокка сылдьарым. Манна сылдьан суруйбут 6 кыра хоһоонорбуттан 4 хоһоон Нам оройуонун «Ленин суола» хаһыатыгар тахсыбыта. 5 кылааска үөрэнэ сылдьан сүрэхпэр ыарахан эпэрээссийэни барбытым. 1993-97 сылларга сүрэхим аритмията кэһиллэн, иккитэ инсультаабытым. Онон 1 группалаах инбэликкэ таһаарбыттар.

2009 сыл бүтүүтэ үлэ уонна социальнай харыстабыл министрствотыгар сайабылыаннаа биэрэн, наадалаах докумуоннары туттаран 2010 сыл алтынны ыйыгар үчүгэй оҕоһуулаах таас дьибэҕэ кириэн, билигин 87 саастаах тыыл, үлэ бэтэрээнэ ийэбин Ядреева Любовь Иннокентьевнаны кытары социальнай дьибэҕэ олоробут.

2012 сыл бэс ыйын 24 күнүгэр суол авариятыгар түбэхэн биһиги уолбут 31 сааһыгар олохтон эрдэ туораан суох буолла.

ИЙЭ, АТТЫБАР ЭН БААРГЫН

(Ийэбэр Ядреева Любовь Иннокентьевна, Нам улуунун Үөдэй нэһилиэгин ытык кырдыаһыгар аныбын)

Ийэ, аттыбар эн бааргын, Мин үөрүүм мунгура биллибэт, Мин дьолум ууга көстүбэт. Санаабар, саһарҕа сандаарар, Сүрэхпэр сибэкки да тыллар. Ийэ, аттыбар эн бааргын, Ол иһин олоғум ырыалаах. Үөрэххэ өтүөнү көрөбүн, Үлэҕэ үөрүүнү булабын. Ийэ, аттыбар эн бааргын, Ол иһин мин өрүү күүстээхпин, Үлэҕэ тулуйар кыахтаахпын, Эрэммэт хас хардыым аайытын Эн өйүүр санныгын кууһабын. Ийэ, аттыбар эн бааргын, Ол иһин илибин уунамын Хардары өйөбүл буолабын, Ийэбэр мин ыраас оҕолуу Тапталбын сааһым тухары аныбын!

УОЛУМ КЭРИЭНИГЭР

Мин дьибэҕэр күннэтэ оҕо күлэр Чачыгыры, бачыгыры, Оччоҕо хоһум иһэ күндээрэр Өссө тупса, өссө сырды.

Мин дьибэҕэр күннэтэ оҕо күлэр Сүрэхим дьолунан толоро, Оччоҕо муунтуйбут санаам көнөр, Сылаам аһар бэрт сотору.

Мин дьибэҕэр күннэтэ оҕо күлэр — Ол аата олоғум салданар, Үрдүккэ, кэрэҕэ угуйа Иннибэр киэнг аартык арыллар.

ДОБОТТОРУМ

Булла, сирэ-тала сымайдааммын Булбатаҕым доботторбун, Бүгүн ыалдыа сылдьан, сытаммын Саныбын чугас дьоннорбун, Күндү доботторбун.

ДОЙДУМ АХТЫЛҔАНА

Ахтабын ханна да буолларбын Төрөөбүт Үөдэйим сааскытын, Сарсыарда уруттаан тураммын Кырдалга дуоһуа хаамарбын, Ахтабын ханна да буолларбын Сайаҕас салгынаах кытылбын, Дойдубар айылҕам уруктан Дуоһуа чэлгийэ тыларын. Ахтабын ханна да буолларбын Сааскы күн сандаара тахсарын, Өлүөнэ көмүөлэ устарын, Кус үөрэ субулла көтөрүн. Ахтабын ханна да буолларбын Арбаангы кэрискэ мырааммын, Аппаҕа дьыргылаар хаар уутун, Бараммат бэһилэй ырыатын. Ахтабын ханна да буолларбын Үөдэйим үлэһит дьоннорун, Үтүөкөн сааскыга үөрдүннөр, Үлэҕэ үрдүктүк күүрдүннөр.

НЬУРГУҤУННАР

Сахам сириҥ тоғус ыйдаах тымныы томороон күннэрэ ааһан, Сааскы күн сандаара тахсан кырдал аайы тон буору тобулу тэһэн Сахама сириҥ бастакы сибэккитэ ньургуһун үүнэн табыста Инники дьолу, тапталы кэрэһилин.

НАММАР СААС ӨРӨТӨЙӨ

Наммар сандал саас салаллан хаар быһыта сиэнэн, Оҕо-аймах таһырдыанан кирибэт күннэрэ тураллар. Түүнүн тонгорон, күнүһүн ириэрэн Кырыһыһаттан муус топчулар ыйанылар. Кырдык даҕаны тапталлаах Намым барахсан Саас тупсар да эбикин!

СУЛУСТАР

Ама да ааспытын иһин, кэрэ да кэмнэр этэ. Туох эрэ кэскиллээх, истинг иэйиилээх, дьоллоох кэмнэр этэ. Күһүн халлаан харангарар буолуовуттан, Хантайан олорон халлаан сулустарын ааҕар идэлэммитим. Инньэ гынан бэйэм эрэ билэр кистэлэн сулустардаммытым. Сулустарым бары тус-туһунан ааттаахтар. Билигин үрүн түүннэр турар буолан сулустарым көстүбэттэр. Хаһан харанга түүннэр буолан сүрэхпэр сөптүт сулустарым Тыҕабыт, миһин кытта кэпсэтэбит?

КЫАЙЫ КҮНЭ

Хорсун-хоодуот герой кыһыл буйуттар Кыайы күнүн аҕаллылар, Саһабырыбыт санаабыт Үтэ гына кыйданна. Дууһабыт дуоһууһунан туолан, Истинг иэйии, сырдык мичээр Өрөгөйө үрдээтэ. Тийээн кэллэ дьикти маай Ырыа тойук аргыстаах, Сылаас тыһынаах кэрэ маай Уруйдаан-айхаллаан кыайы күнүн - 9 маайы — Эйэ дьол үөрүү күнүн! Үрүн күнүм өрүү сыдыай Ийэ сирбэр күлэ-үөрэ, саҕахтана. **В.В. НЕУСТРОЕВ, Дьокуускай**

ХОЙУТААН БИЛИММИТ ХОМОЛТО

Сарсыарды уруктан кэлибэр Айылыгы түнүкпэр манньыйар, Олохтон самныбыт мэйибиэр Сырдыгы мэйиэн эргитэр.

Айылыгы барахсан бар-дьонго Биир тэҥин бэйэм да билэбин, Олохпор тиэстибит хомотто Бэйэттэн иэбиллэр дэнэбин.

Манһайгы хабааһын сыабыгар Хабырдык киэҥтэни хааччыбыт, Ындылаах ыар олох ыаһыгар Куруубай майгыным куустарбыт.

Муударай эпипитин өйдөөтүм: «Табатын өлөргөр өйдөөбүн», - Сүүс саастан элбэҕин бөрөөтүм Арай чөл буолларбын, сөҕүүбүн.

Суох, кэбис, турабын чорбойон Күн көрдүн, бар-дьонго тахсабын, Туох да суох, ытыһым холбойон Харабым таммаһын соттобун.

Бу дьолбун бар-дьонум ылылар, Өйөбүл үтүөтүн өйдөөтүм, Бу сиргэ үлэни биэрэллэр, Кыайылаах букеты сылаатым.

Ийэлээх-аҕаттан сыллатан Күүс-сэниэ мунһунан турбутум, Оскуолам ыйыгытын суолланан Бэртээхэй дьобуру табытым.

Били сүүс сааспыттан кырыһаан Элбэҕи быраһыт эбиһин, Кэрэгэй төбөбөр өстүйөн Ыраата барарбар кэлбиһин. **И.А. БУБЯКИН – ЧӨНГӨЧӨК**

АХТЫЛҔАН

Кыһынгы тоһуттар тымныыга Аҕабыт сис тыҕа тахсара, Туһабын, сохсотун көрүнөн Байанай тутуурдаах кириэрэ.

Көмүлүк оһохтуп үөрбүттүү Баачыргы-бычыргы көрсөрө, Сып-сылаас суоһунан сылытан Балазан дьибэтин сырдатара.

Ааспаттар ахтылҕан санаалар, Ингэллэр дириҥник сүрэхпэр, Дууһабын долгутан аймыллар, Түүлбэр кириэн көстөллөр.

Көрөбүн Туоракаан ынаһыт Киһээҥни ыаһыгар ыксаабыт, Ийэбит титигин таһыгар Далбаатыр, мичээрдир ынаһар.

Алааһым күөх хонуу ньууругар Бараахтар түһэннэр сырсаалар, Көлүчэм ып-ыраас уутугар Чөккөйдөр умсаахты ооннуулар.

Көрөбүн кыракый сылдырбын, Үрүмччилердин сырсарбын, Олуртан ингэммин, охтоммун Сыыс буору бүрүнэн турарбын.

Оо, аҕам, ийэм алааһа, Туохтан манньк чүгкүйдүн, Ааспыт сылларгын санааммын Туймаарыа нуурайдыан?

Кырыа манган баттахтаах Уолгун көрөн санныйдыан, Ньөкүччү түспүт унуохтаах Оҕонг кэлэн хонкуйдуон?

Аҕам ылыр туһах иһтэр сирингэр Соҕотох бөрө тугу көрдөөн тингсийэр, Харанга түүнгэ хантайан сулустары одуулуур, Сүр ыардык сууланан сонгойбуттуу улуйар.

Ийэм ылыр ынах ыыр титигэр Санныр тыал ытыыр-ылылар, Хаһан эмит айанныт оҕоннор Хараһын уутун түһэрэн аһар.

Ымыы чыычаарым ылаатын, Күөрөгэйим ырыата дьибэрэйдин, Күөх хонуум чэлгийдин, Аар тайҕам хангаатын, Күһүн куобаһым үксээтин, Сирим аһа дэлэйдин. Уруй! **С.М. ЕВСЕЕВ, Покровской**

ОСКУОЛАБЫТ БАРАХСАН

Көмүс күһүн тийээн кэлэн, Алтан чуораан чугдаарда, Оҕолору сэргэхситэн Оскуолаҕа ынгырда. Оскуолаҕа үөрэммиттэр Учууталлар, быраастар, Космонавтар, инженердэр, Дьонун дьоннор буолбуттар. Ийэлэрбит, аҕаларбит Оскуоланы ааспыттар, Оскуоланы бүтэрэннэр Олох аанын аспыттар. Манна бары учууталлар Төрөһүттэр кэриэтэ

Биһигини бөбөйдииллэр Иитэ уонна үөрэтэ. Биһи таптыыр оскуолабыт Биһи, сайдыы кыһата, Сырдык, сылаас дыбарыаспыт Иккис дьибэбит быһата. Эһиэхэҕэ, оскуолабыт, Мунгура суох махталбыт! Куорсуммутун аннынамыт Мантан даһан тахсыахпыт. Күнү кытта күрээтэһэн Олох суолун сырдата Үйэлэргэ өрүү чистээн, Үөрөх үтүө кыһата! **СЭКИ**

КЭРЭТИЭН ЭНСИЭЛИ

Аатырар аартыгы Арыалыыр күөх суугун, Дьэрэкээн айыыга Дьиктилээх көстүүтэ.

Күн тахсаат сөтүөлүүр Кинкинэс мыраантан. Күндээрэ суһумнаан Кэрэтиэн Эңсиэли!

Эчи да ырааһын Эңсиллэ мэндээрэн Эриэкэс дэлэгэй Кэрэ киэнг Эңсиэли.

Үлэ дьол аргыстаах Үчүгэй ыччаттаах, Үтүөкөн да дойду Кэрэ, киэнг Эңсиэли. **Т. КУЛИЧКИНА-ДЕДЮКИНА**

КЫРДЫАН ЭРЭР БЭЛИЭ ДУУ?

(Сааһырытытарга) Аһыыр аһы аччатыы, Арыгыттан туттууу, Кэрэ дьахтар аймахха Интэриэни сүтэрии Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Харыс сири хаампакка, Тэлгэһэттэн тэйбэккэ, Онно-манна барбакка, Бээһэр бүгөн сылдырары Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Хоспох иһин бэрийии, Бөҕү-саһы хасһыны, Кыра аайы мөҕүттүү, Була сатаан олуйсуу Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Дьибэни-уоту, баар баайы, Уһаайбаны, тутууну Оҕолорго сурутуу, Кыраларга анатыы Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Хара баттах манһайан Кырыктыһан эрэрин Сиэркилэбэ көрүнэр, Сиэнгэ биэрэн үргэтэр Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Сүүспүтүгэр сурааһын Дириҥ суола хаалларан, Быста-быста сүүрбүтэ, Биллэ көстөр буолбута Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Олопоско ыттарга Сүһүөхтэрин хамсыра, Хамсанаары гыннааха Сүрэх күөскэ тэбэрэ Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Аһан иһэр дьоннору Туман курдук көрөрүң, Үөлээннээххин көрсөңгүн Билбэккэһин турарың Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Тыастан-уустан, айдаантан Дьалты тутта сылдырарың, Чуумпу сири, мунугу Ордоронгун бүгэриң Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Түүнүн турар түбүктэн Көбүрэтэр инниттэн, Киһэ ааһан суоттанар Чааскы чэйтэн туттунар Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Хаарыан уугун аймаангын Оройунаан көрөңгүн, Халлаан сырдыр диэритин Мэнээх көрө сытарың Кырдыан эрэр бэлиэ дуу?

Санаабытын түмүктүүх, Мунурданаах, бүтэриэх. Мэнээ бара турууһу, Биримэни барыһы Уонна эрдэ ылыһы.

Кырдыа сатыыр буолаахха Ыйыппакка кэлиэҕэ, Таптыгынан дьайыаҕа. Онно көгүл биэрбэккэ Олоруохха, айыахха... **Андрей КОБАКОВ 25.02.2013. Нам**

НАММАР СУРУК

Өр кэмгэ араһан тэйдэххэ Ахтылҕан бэйэгэ биир ыарыы, Мин дууһам тардыстар эһиэхэ Ардыгар харааста, бэл ытыы. Ахтар-саныр талыы кэрэ Айгыр-силик Намым сирэ. Дьылда-хаан ханна да тириэртэр Санаабар эйигин кыттабын, Түүн аайы араһат түүлэрбэр Дуоһуа кытылга хаамабын. Ахтар-саныр талыы кэрэ Айгыр-силик Намым сирэ. Үөрүүлээх-көтүүлээх күннэрбэр Ырыабын эһиэхэ аныбын, Ылардары көрсүһэр түгэммэр Эйигин күүс-көмө гынабын, Ахтар-саныр талыы кэрэ Айгыр-силик Намым сирэ. Алгыспын ытыабын күн бүгүн Мин дьолум, мин үөрүүм дойдута, Куруутун тупса тур, Сайда үүн, саҕа көм Кэскиллээх хочото, Ахтар-саныр талыы кэрэ Айгыр-силик Намым сирэ. **В.В. НЕУСТРОЕВ, Дьокуускай к.**

Понедельник, 16 сентября

05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»
Среда, 18 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Х/ф «В тылу врага» 12+
03.15 Т/с «Форс-мажоры»
Вторник, 17 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Х/ф «Неуязвимый» 16+
03.15 Т/с «Форс-мажоры»
Четверг, 19 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Х/ф «Неуязвимый» 16+
03.15 Т/с «Форс-мажоры»

16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»
Среда, 18 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»
Среда, 18 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»
Среда, 18 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»

13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»
Среда, 18 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»
Среда, 18 сентября
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00, 18.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35 Женский журнал
09.45 Жизнь здорово! 12+
10.55 Модный приговор 12.10, 21.00 Время
12.50 Доброго здоровья! 12+
13.40 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости 14.25 Т/с «Домработница» 16+
15.15 Самый лучший муж 16+
16.10 Т/с «Ясмин» 16+
17.00 В наше время 12+
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.30 Т/с «Мать-и-мачеха» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Ночные новости 00.10 Х/ф «Перевозчик» 16+
01.10 Хочу верить 16+
03.05 Т/с «Форс-мажоры»

Новые приключения»
09.00 Играй, гармонь любимая!
09.45 Слово пастыря
10.15 Смак 12+
10.55 Шипы белых роз 12+
12.15 Идеальный ремонт
13.10 Х/ф «Лысый нянька» 12+
14.55 Свадебный переполох 12+
15.50 Голос 12+
16.50 Куб 12+
18.15 Угадай мелодию 18.45 Кто хочет стать миллионером?
19.50 Минута славы. Дорога на Олимп! 12+
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
23.00 Успеть до полуночи 16+
23.55 Х/ф «Любовь с препятствиями» 16+
01.50 Х/ф «Наверное, боги сошли с ума» 12+
03.50 Х/ф «Один дома 3»
Воскресенье, 22 сентября
05.50, 06.10 Нарисованное кино 12+
06.00, 10.00, 12.00 Новости
07.45 Армейский магазин 16+
08.20 М/ф «Аладдин»
08.45 М/с «Смешарики. ПИН-код»
08.55 Здоровье 16+
10.15 Непутевые заметки 12+
10.35 Пока все дома 11.25 Фазенда
12.15 Х/ф «Крепкий орешек» 16+
14.40 Ералаш
15.05 Есть только миг...
17.00 Ванга 12+
18.00 Ледниковый период
21.00 Время
22.00 Достояние РЕ-слублики
00.15 Х/ф «Прошлой ночью в Нью-Йорке» 16+
01.50 Х/ф «Свидетель» 16+
03.50 Т/с «Замороженная планета»

РОССИЯ 2
Понедельник, 16 сентября
11.00, 07.10 Моя планета
12.30 Все, что движется
13.00, 15.00, 18.00, 21.50, 03.45 Большой спорт
13.20 Страна спортивная
13.50 Моя рыбалка
14.30 Диалог
15.20, 18.20 Х/ф «Снайпер. Оружие возмездия» 16+
18.50 24 кадра 16+
19.20 Наука на колесах
19.50 POLY.tech
20.20, 20.50, 21.20 Наука 2.0
22.15 Профессиональный бокс. Флойд Мейвезер (США) против Сауля Альвареса (Мексика). Бой за титул чемпиона мира по версии WBC и WBA. Трансляция из США
00.20 Х/ф «Охотники за караванами» 16+
04.05 Угрозы современного мира
05.10, 05.40 Приключенческие телесериалы
06.10 Павлопэтри. Город под водой
08.55 Хоккей. КХЛ. СКА (Санкт-Петербург) - «Медвешчак» (Загреб)
Вторник, 17 сентября
11.00, 08.40 Моя планета
12.30 Все, что движется
13.00, 15.00, 18.00, 21.25, 03.45 Большой спорт
13.20 Большой тест-драйв со Стиллавиным 16+
14.25, 05.10 24 кадра 16+
15.20 Т/с «Ледников» 16+
17.05 FAQ
17.40, 19.25, 19.55, 20.25, 20.55 Наука 2.0
18.20 Угрозы современного мира
21.50 Смешанные единоборства. Лучшие бои Федора Емельяненко 16+
23.20 Х/ф «Ключ саламандры» 16+
01.25 Хоккей. КХЛ. ЦСКА - «Динамо» (Москва).

Прямая трансляция
04.05, 04.35 Основной элемент
05.40 Наука на колесах
06.10 Top Gear
07.40, 08.10 Вопрос времени
09.30 Язь. Перегрузка
10.00, 10.30 Рейтинг Баженова
Среда, 18 сентября
11.00, 08.10 Моя планета
12.05 Павлопэтри. Город под водой
13.00, 15.00, 18.00, 22.30, 01.15, 03.45 Большой спорт
13.20, 17.05, 17.40 Наука 2.0
13.55, 14.25 Основной элемент
15.20 Т/с «Ледников» 16+
18.20 Большой тест-драйв со Стиллавиным 19.25 Человек мира
20.30 Х/ф «Ключ саламандры» 16+
22.55 Хоккей. КХЛ. «Металлург» (Магнитогорск) - «Сибирь» (Новосибирская область). Прямая трансляция
01.25 Хоккей. КХЛ. «Локомотив» (Ярославль) - «Спартак» (Москва). Прямая трансляция
04.05, 04.35 Полигон
05.10, 10.00, 10.30 Рейтинг Баженова
06.10 Экспресс-курс Ричарда Хаммонда
07.05, 07.40 Вопрос времени
09.30 Язь. Перегрузка
Четверг, 19 сентября
11.00, 08.15 Моя планета
11.35 Top Gear
13.00, 14.30, 18.00, 22.55, 03.45 Большой спорт
13.20 Человек мира
14.55 Пляжный футбол. Чемпионат мира. Россия - Япония. Прямая трансляция из Таити
16.05 Т/с «Летучий отряд» 16+
18.20, 18.50 Полигон
19.20 Х/ф «Три дня лейтенанта Кравцова» 16+
23.15 Смешанные единоборства. BELLATOR. Владимир Матюшенко против Хьюстона Александра, Шабулат

Шамхалаев против Аюпа Степаняна. Трансляция из США 16+
01.25 Хоккей. КХЛ. ЦСКА - «Ак Барс» (Казань). Прямая трансляция
04.05, 04.35 Приключенческие телесериалы
05.05 Большой тест-драйв со Стиллавиным
06.10, 06.40 Наука 2.0
07.15, 07.45 Вопрос времени
09.30 Язь. Перегрузка
10.00, 10.30 Рейтинг Баженова
Пятница, 20 сентября
11.00, 08.20 Моя планета
12.10 Экспресс-курс Ричарда Хаммонда
13.00, 15.00, 18.00, 00.30, 04.45 Большой спорт
13.20 Наука на колесах
13.55, 14.25 Полигон
15.20 Без следа 16+
17.30, 19.55, 20.25 Наука 2.0
18.20 POLY.tech
18.50, 10.00, 10.30 Рейтинг Баженова
20.55 Х/ф «Приказано уничтожить» 16+
00.55 Волейбол. Чемпионат Европы. Мужчины. Россия - Германия. Прямая трансляция из Польши
02.45 Х/ф «Ярослав» 16+
05.05 Профессиональный бокс. Флойд Мейвезер (США) против Сауля Альвареса (Мексика). Бой за титул чемпиона мира по версии WBC и WBA. Трансляция из США
06.20 Человек мира
07.20, 07.50 Вопрос времени
09.30 Язь. Перегрузка
Суббота, 21 сентября
11.00 Смешанные единоборства. BELLATOR. Прямая трансляция из США
13.00, 14.30, 18.00, 22.25, 03.45 Большой спорт
13.20 Диалог
13.50, 07.45, 09.10 Моя планета
14.00 В мире животных
14.55 Пляжный футбол. Чемпионат мира. Россия

- Кот-д'Ивуар. Прямая трансляция из Таити
16.05 Т/с «Ледников» 16+
18.20 24 кадра 16+
18.50 Наука на колесах
19.25 Рейтинг Баженова
19.55 Наука 2.0
20.25 Х/ф «Ярослав» 16+
22.50 ФОРМУЛА-1. Гран-при Сингапура. Квалификация. Прямая трансляция
00.05 Х/ф «Ноль-седьмой» меняет курс» 16+
01.55 Волейбол. Чемпионат Европы. Мужчины. Россия - Чехия. Прямая трансляция из Польши
04.05 Смешанные единоборства. BELLATOR. Трансляция из США 16+
06.15 Павлопэтри. Город под водой
07.15 Все, что движется
08.15 Кызыл-Курагино. Последние дни древних цивилизаций
Воскресенье, 22 сентября
11.00, 08.10 Моя планета
12.15 Д/ф «Антарктическое лето»
13.00, 15.00, 18.00, 21.25, 03.45 Большой спорт
13.20 Моя рыбалка
13.50 Язь против еды
14.25 Рейтинг Баженова
15.20 Страна спортивная
15.45 Т/с «Ледников» 16+
17.45 АвтоВести
18.20 Дневник Сочи 2014 г.
18.45 Большой тест-драйв со Стиллавиным 16+
19.50, 20.20 Угрозы современного мира
21.45 ФОРМУЛА-1. Гран-при Сингапура. Прямая трансляция
00.15, 00.45, 01.20 Полигон
01.55 Волейбол. Чемпионат Европы. Мужчины. Россия - Болгария. Прямая трансляция из Польши
04.15 Х/ф «Ноль-седьмой» меняет курс» 16+
06.05, 07.10, 06.40 Наука 2.0
07.40 Все, что движется

РОССИЯ 1

Понедельник, 16 сентября

05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с «Тайны института благородных девиц»
16.00, 17.30 Т/с «Земский доктор»
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Женщины на грани»
22.55 Хулио Иглесиас. Жизнь продолжается
00.50 Девчата 16+
Вторник, 17 сентября
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с «Тайны института благородных девиц»
16.00, 17.30 Т/с «Земский доктор»
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Женщины на грани»
23.55 Специальный корреспондент
00.55 Генерал Скобелев 12+
Среда, 18 сентября
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
14.15 Дневник Сочи 2014 г.

20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с «Тайны института благородных девиц»
16.00, 17.30 Т/с «Земский доктор»
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Женщины на грани»
22.55 Калашников 12+
00.00 Русский чернозём
01.00 Горная десятка
Четверг, 19 сентября
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с «Тайны института благородных девиц»
16.00, 17.30 Т/с «Склифосовский» 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с «Женщины на грани»
22.50 Поединок 12+
00.25 Иду на таран 12+
Пятница, 20 сентября
05.00 Утро России
09.55 Мусульмане
09.55 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с «Кулагин и партнеры» 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с «Тайны следствия» 12+
13.00 Особый случай 12+
14.15 Дневник Сочи 2014 г.

15.00 Т/с «Тайны института благородных девиц»
16.00, 17.30 Т/с «Склифосовский» 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Хит
22.10 Х/ф «Предсказание» 12+
00.05 Х/ф «Чертово колесо»
Суббота, 21 сентября
05.05 Х/ф «Очень верная жена» 12+
06.35 Сельское утро
07.05 Диалог
08.00, 11.00, 14.00 Вести
08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.20 Планета собак
09.25 Субботник
10.05 Кавказские дюльмены
11.20 Вести. Дежурная часть
11.55 Честный детектив
12.25 Военная программа
12.55 Танковый биатлон
14.30 Субботний вечер
16.20 Танцы со звездами
20.00 Вести в субботу
20.45 Х/ф «Чужая женщина» 12+
00.35 Х/ф «Спасибо за любовь»
Воскресенье, 22 сентября
05.25 Х/ф «Семь дней после убийства»
07.20 Вся Россия
07.30 Сам себе режиссер
08.20 Смехопанорама
08.50 Утренняя почта
09.30 Сток одному
10.20, 14.20 Вести-Москва
11.00, 14.00 Вести
11.10 Городок
11.45 Мой папа - мастер
12.15 Х/ф «Отцовский инстинкт» 12+
14.30 Х/ф «Отцовский инстинкт»
16.25 Смеяться разрешается
18.20 Наш выход!
20.00 Вести недели
21.30 Х/ф «Родная кровинка» 12+
23.30 Воскресный вечер с Владимиром Соловьёвым 12+
01.20 Х/ф «Уловка.44»

16 сентября, понедельник

06:00 «Сага күн-Новый день» 6+
07:00 «Саха сирэ» информационной биэри
07:10 «Сага күн-Новый день» 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Сага күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Алаастар да араастар» («Боробон» ТВ)
12:00 «Китайские монастыри» документальный фильм 16+
13:00 «СВФУ-лайф»
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Земля Томпо в делах и в сердце» (ТВ «Томпо») 6+
17:30 «Геван» 6+
18:00 «Саха сирэ» информационной биэри
18:15 «Вкус жизни» (ТВ «Ленск») 18+
18:45 «Желтое серебро улуса» (ТВ «Тикси») 19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Хайдах олоорбут, тыа дыоно?» («Панорама» ТВ)
19:45 Зарисовки
20:00 К 50-летию якутского телевидения
20:30 «Саха сирэ» информационной биэри
21:00 «ТВ-спорт»: Большой футбол
21:15 «Зарплата идет на повышение»
21:30 «Лето на Джугджуре» (ТВ «Спектр») 22:00 Музыкальные клипы
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Баһылыктар тумсэлэр» («Майа» ТВ)
17 сентября, вторник
06:00 «Сага күн-Новый день» 6+
07:00 «Саха сирэ» информационной биэри
07:10 «Сага күн-Новый день» 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Сага сирэ» информационной биэри
08:20 «Якутия» информационная программа
08:30 «Якутия» информационная программа
08:40 «Якутия» информационная программа
08:50 «Якутия» информационная программа
09:00 «Якутия» информационная программа
09:10 «Якутия» информационная программа
09:20 «Якутия» информационная программа
09:30 «Якутия» информационная программа
09:40 «Якутия» информационная программа
09:50 «Якутия» информационная программа
10:00 «Якутия» информационная программа
10:10 «Якутия» информационная программа
10:20 «Якутия» информационная программа
10:30 «Якутия» информационная программа
10:40 «Якутия» информационная программа
10:50 «Якутия» информационная программа
11:00 «Якутия» информационная программа
11:10 «Якутия» информационная программа
11:20 «Якутия» информационная программа
11:30 «Якутия» информационная программа
11:40 «Якутия» информационная программа
11:50 «Якутия» информационная программа
12:00 «Якутия» информационная программа
12:10 «Якутия» информационная программа
12:20 «Якутия» информационная программа
12:30 «Якутия» информационная программа
12:40 «Якутия» информационная программа
12:50 «Якутия» информационная программа
13:00 «Якутия» информационная программа
13:10 «Якутия» информационная программа
13:20 «Якутия» информационная программа
13:30 «Якутия» информационная программа
13:40 «Якутия» информационная программа
13:50 «Якутия» информационная программа
14:00 «Якутия» информационная программа
14:10 «Якутия» информационная программа
14:20 «Якутия» информационная программа
14:30 «Якутия» информационная программа
14:40 «Якутия» информационная программа
14:50 «Якутия» информационная программа
15:00 «Якутия» информационная программа
15:10 «Якутия» информационная программа
15:20 «Якутия» информационная программа
15:30 «Якутия» информационная программа
15:40 «Якутия» информационная программа
15:50 «Якутия» информационная программа
16:00 «Якутия» информационная программа
16:10 «Якутия» информационная программа
16:20 «Якутия» информационная программа
16:30 «Якутия» информационная программа
16:40 «Якутия» информационная программа
16:50 «Якутия» информационная программа
17:00 «Якутия» информационная программа
17:10 «Якутия» информационная программа
17:20 «Якутия» информационная программа
17:30 «Якутия» информационная программа
17:40 «Якутия» информационная программа
17:50 «Якутия» информационная программа
18:00 «Якутия» информационная программа
18:10 «Якутия» информационная программа
18:20 «Якутия» информационная программа
18:30 «Якутия» информационная программа
18:40 «Якутия» информационная программа
18:50 «Якутия» информационная программа
19:00 «Якутия» информационная программа
19:10 «Якутия» информационная программа
19:20 «Якутия» информационная программа
19:30 «Якутия» информационная программа
19:40 «Якутия» информационная программа
19:50 «Якутия» информационная программа
20:00 «Якутия» информационная программа
20:10 «Якутия» информационная программа
20:20 «Якутия» информационная программа
20:30 «Якутия» информационная программа
20:40 «Якутия» информационная программа
20:50 «Якутия» информационная программа
21:00 «Якутия» информационная программа
21:10 «Якутия» информационная программа
21:20 «Якутия» информационная программа
21:30 «Якутия» информационная программа
21:40 «Якутия» информационная программа
21:50 «Якутия» информационная программа
22:00 «Якутия» информационная программа
22:10 «Якутия» информационная программа
22:20 «Якутия» информационная программа
22:30 «Якутия» информационная программа
22:40 «Якутия» информационная программа
22:50 «Якутия» информационная программа
23:00 «Якутия» информационная программа
23:10 «Якутия» информационная программа
23:20 «Якутия» информационная программа
23:30 «Якутия» информационная программа
23:40 «Якутия» информационная программа
23:50 «Якутия» информационная программа
00:00 «Якутия» информационная программа
00:10 «Якутия» информационная программа
00:20 «Якутия» информационная программа
00:30 «Якутия» информационная программа
00:40 «Якутия» информационная программа
00:50 «Якутия» информационная программа
01:00 «Якутия» информационная программа
01:10 «Якутия» информационная программа
01

Арба, маны аахпытын дуо?

«Иэйилер» – кырдыбат сүрэхтэр» диян В.Е. Никонов, СР үтүөлөөч бйрааһа, таган онгорбут кинигэтэ күн сириин көрөн уһун сылларга бииргэ алтыспыт дьонун үөрдөн барға махталларын

«Иэйилер» – кырдыбат сүрэхтэр

ыллаҕа.

«Иэйии» кулууп 1996 с. тохсунньу 22 күнүгэр улуус ветераннарын советын председателин М.В. Петрова уонна Ленскэй нэһилиэк дьаһалтатын (баһылыктар Протопопов И.С., Кондратьева Т.А.) көбүлээһининэн үлэ, тыыл ветераннарын ортолоругар уус-уран самодельноһынан дьарыктанар «Иэйии» диян коллектив тэриллибитэ. Бу кулууп салайааччытынан Дьяконова Евдокия Назаровна, солбууааччытынан Никонов Василий Егорович, уус-уран салайааччытынан Гурьева Татьяна Андреевна үлэлээн саҕалаабыттар. Билигин «Иэйии» кулууп үлэтэ-хамнаһа оройуон эрэ иһигэр буолбакка, бүтүн Саха республикатын үрдүнэн тилийэ биллэнэ. Ол киэн хабааннаах үлэ туһунан бу кинигэбэ сүрдээх үчүгэйдик сырдатылыбыт. 17 сыл тухары Татьяна Андреевна, Василий Егорович биир харчыта суох бэйэлэрин баҕаларынан дьону ырыанан кэрэ эйгэбэ тардыһыннаран, дьон олоҕун тупсарар туһугар, утуулар да ууларын умнан туран үлэлээн кэлбиттэрин киһи сөбүөн эрэ сөп.

Кинигэни сирийэ аахтаһына, бу салайар дьон наһаа да киэн, холку, ыраас дууһалаах дьон эбит, кинилэри кытта кэккэ сылларга алтыһан ырыа, үңкүү эйгэтигэр уһуйуулан, сир-дойду бөвөнү кэрийэн концертаан кэлбит дьонго киһи эрэ ымсыгырыах курдук.

Кырдыбаастар олохторун күннэтэ кизрэкэтэн, инники үчүгэй олоххо эрэллэрин күүрүкэтэн,

үөрүүлэрин, хомолторун тэнгэ үллэстэн кэлбит салайааччыларыгар Татьяна Андреевна, Василий Егоровичка барға махталларын биллэрэллэр О.Н. Колесова, У.А. Хонотанова, А.Е. Захаров уо.д. элбэх сылларга алтыһан кэлбит «Иэйии» кулууп чилиэттэрэ. Афанасий Егорович бэйэтин ахтытыгыгар этэр: «Мин «Иэйии» кулууп ытыгар кэнсиэрдэригэр үөрэ-көтө кытабын, онтон дуоһууабын. Хорго солистыбын уонна сольнай ырыалары толоробун. Элбэхтик атын улуустарга, республикаҕа ытыгылар куонкурустарга, көрүүлэргэ ситиһилиэхтик кытабыт. Улууспут нэһиликтэригэр барытыгар кэнсиэрдээн сырыттыбыт. Биһигини көбүлээн, иилээн-саҕалаан сылдырааччылар Василий Егорович Никонов уонна Татьяна Андреевна Гурьева. Сүрдээх инисэтибэлээх, эйгэбэ майгылаах, үтүөкэннээх дьон. Ол иһин кинилэри кытта сылдырабыттан астынабын. Сааспыт төһө да ырааттар, ыллаатахпытана олох да эдэрбитигэр түһэргэ дылыбыт. Эдэр саас эрчимин биэрэр «Иэйии» кулууп.»

Педагогической үлэ ветерана О.Н. Колесова бэйэтин ахтытыгыгар Татьяна Андреевна ытыктыбылын, улахан махталын биллэрэр. РСФСР уонна СССР үөрэ-диригитин туйгуна, улуус бочуоттаах гражданина Ульяна Александровна ахтытыгыгар улуус ытык дьонноругар Татьяна Андреевна, Василий Егоровичка барға махталын биллэрэр. Оҕо, эдэр саастарыгар таһынаах тагастарын таһыннаран, үңкүүлээбэтэх үңкүүлэрин үңкүүлэтэн, оонньооботох оонньоуларын оонньоотон, араастаан кизрэгэтэн, арыт салаат, арыт мотуурос буолан, арыт байбарылаах аар хатын буолан, арыт сахалыы таһынан Далбар хотун буолан, арыт бүрүүкэ, сэ-

лээппэ кэтэрдэн, кизрэгэтэн, оҕолоругар түспүт дьону, сылайаларын-элэйэллэрин биллэрбэккэ, хас эмит сыллар тухары салайан-сайыннаран, инники сырдык олох диэки хардыылатан испиттэригэр махтанар.

Бу «Иэйии» кулуупка сылдьан талааннара арыллыбыт Вар-

вара Попова хоһоонньут быһытынан, Ольга Ядрихинская дархан оһуоһай тылын этээчи, Анна Слепцова мындыр истанньан, норуот маастара уо.д.

Бу кинигэни диригиттик сиһилии ааһан баран, бу Нам дьон сүрдээх да дьоллоох дьон эбит, манньык кырдыар сүрүбү билиммэт, үөрүү эдэр эрчимнээх, бэйэлэрин сылаас сүрэхтэринэн тулалыыр эйгэбэ сыдырааччылар Татьяна Андреевна, Василий Егорович курдук сырдык санаалаах дьоннордообуна!

Варвара Попова «Махтанабын эйиэхэ» хоһоонунан түмүктүүбүн:

Мустабыт биһиги Кулуупка «Иэйингэ». Муннукупут сылааһын, Сонуна дэлэйиэн! Кырдыары билиммэт Кынакка уйдаран Кэлибит биһиги «Иэйинбит» кулуубар. Санаабыт ырааһа, Сүрэхпит иэйингэ Түмүллэр бу манна Ып-ыраас ырыаҕа Эйгэбэ эбээлэр, Элэккэй эһээлэр Иэйинбит кулууба Утуһа туруоктун. Махтанабыт Эйиэхэ, «Иэйинбит» кулуубар, Барыбытын түмүргэр, Санаабытын түстүүргэр!

З.А. ТИХОНОВА,
РФ үтүөлөөх учуутала, РФ Журналистарын союһун чилиэнэ, Нам улууһун ытык кинигэ

УҺУРЭХ ТЫПТАР

Күндү ийэбит, эбээбит, «Уп сулуустатын сүбэһитэ» бэлиэлээх үлэ, тыыл бэтэрээһэ **МУРУНОВА МАТРЕНА АЛЕКСЕЕВНА**, 85 сааскын туолбут дьоллоох күнүгүнэн истинник эбэрдэлибит! Эн биһигини көрөн-истэн, улаатыннаран, үөрэхтээх, үлэһит дьон онгорбутун иһин барға махталбытын тиэрдэбит. Эн аҕабытынан Мурунов Егор Дмитриевичи кытта эйэ дэмнээхтик «Кыһыл көмүс» сыбаайабытын бэлиэтээн олордугут. Эр сылларга төрөөбүт улууһун туһугар кыһаллан үлэлээбитин сыаналаан «Нам нэһилиэгин бочуоттаах олохтооҕо» диян аат ингэриллибитинэн үөрэн-көтөн туран эбэрдэлибит. Баҕарабыт эйиэхэ үтүө доруубуйаны, уһун дьоллоох олоҕу, элбэх үөрүүнү! Эдэрдии эрчими, бары кэрэни, сырдыгы баҕарабыт! Барыы ыалласпатын, кырдыгы кыттыспатын!

Эбэрдэни кытта уолун, кийиһин, кыргыттарын, сиэнэрин
Тюменьтан Айсен, Москвадан Анна, Иркутскайтан Күннэй, Алеша, Гоша, Күннэй

Күндү эбээбитин, аҕабытын, кэргэммин **АРХИП ВАСИЛЬЕВИЧ НОВОВИЦЫНЫ** сылаас Улуу Суорун ыйыгар төрөөбүккүнэн итигитик-истинник эбэрдэлибит. Күн-дьыл өксүөнүн билиммэккэ, олох очурдарын аахсыбакка иннинг диэки өссө да олох. Доруубуйабын харыстаа, 65 сааһым диян санаама, санаарҕаама. Өссө дьоллоох уһун үйэлэм.

Эбэрдэни кытта сиэнэриг, кыһыныг, күтүөтүн, кэргэниг Евдокия Николаевна

Күндү кэргэммин, аҕабытын, эһээбитин **ВИНОКУРОВ ИННОКЕНТИЙ ПРОКОПЬЕВИЧ** 55 сааскын туолар бэлиэ күнүгүнэн ис сүрэхпиттэн итигитик-истинник эбэрдэлибит! Күндү киһибитигэр күн сириин бары үтүөтүн, кырдыары билбэккэ, ырыыһа ылларбакка, чөл олохтоох чэгийн-чэбдик сылдьан уһуннук олордоргот. Үлэбэр ситиһилэри, биһиги туспутугар аһаабаат кыһамньын, өйбөлү-тирэх буоларын иһин махталбытын тиэрдэбит! Оҕолорун, сиэнэриг үөрүүлэринэн толору дьоллоох, уйгу-бийан олохтон диян баҕа санаабыт бастыһа, үтүө санаабыт үтүмөнэ эйиэхэ тийиэхтин! Дом! Дом! Дом!

Эбэрдэни кытта кэргэниг, кыһыныг, уолун, кийиһин, күтүөтүн, сиэнэриг

МАХТАЛАР

Бу дьыл балазан ыйын 8 күнүгэр Нам улууһун дьокутаатынан таһыларбар миэхэ итэҕэйэн, эрэнэн, куластарын билэбит «Ленскэй» быбардыыр окурук олохтохторугар дириг махталбын тиэрдэбин.

Тус бэйэбитигэр, дьыэ кэргэннитигэр дьолу, үлэбэ-хамнаска ситиһилэри, бу сиргэ баар бары үчүгэйи баҕарабын.Эһиги итэҕэлгит миэхэ улахан эһиэтинэс сүктэриг ойдөөн туран окурукпут, улууспут сайдарыгар үлэлэһиэм диян эрэннэрэбин.

Улуус сабиэтин депутата Михаил Новгородов

Балазан ыйын 8 күнүгэр буолбут быбарга миэхэ итэҕэлгитин биэрэн быбардаабыт бары быбардааччыларбар, Нам селотун олохтохторугар истин махталбын тиэрдэбин. Эһиги биэрбит итэҕэлгитин түһэн биэрбэт гына үлэлиэм диян эрэннэрэбин. Барытыгыгар бары үтүөнү, дьолу-соргуну баҕарабын!

«Строительнай» окурук депутата В.И. Сивцев

Быбарга мин туспар итэҕэйэн куластаабыт дьонго, быбардааччыларга барытыгыгар улахан махталбын тиэрдэбин. Эһиги биэрбит итэҕэлгитин толорорго кыаһын-күүспүн ууран үлэлиэм диян эрэннэрэбин. Баҕарабын эһиэхэ дьоллоох олоҕу, этэнгэ буолууну!

«Госстрах» окурук депутата В.К. Алексеев

ИЛ ТҮМЭННЭ БЫЙЫЛГЫ БЫБАР УРАТЫЛАРА

Хас биридди быбар бэйэтэ туох эрэ уратылаах буолар. Балазан ыйын 8 күнүгэр бытыллыбыт Ил Түмэн бэһис ынырыгытын дьокутааттарын талыы эмиэ итинтэн туораабата.

Бүгүн Ил Түмэн дьокутааттарын быбар эрдэтээнни түмүктэрэ хайыы-үйэ биллэллэр. Центризмбирком дааннайдарынан кыайыһыны сэрэйиллибитин курдук 70 мандааттан 51 ылбыт «Биир ньыгыл Арасыйыа» ситистэ. 9 мандаат сирдээхтэргэ, 5 – КИРФ бэрэстэбиитэллэригэр тигистэ.

Быйылгы быбар хараһа бырадыллар бастакы уратытынан остуоруйаҕа аан магнай өрөспүүбүлүкэ барлааманын дьокутаатын биридди мандаатын ЛДПР уонна «Арасыйыа дьахталлары иһин» норуот баартыйата» ылбытара буолар.

Быбарга аҕыйах дьон кытына

Ил Түмэн-2013 быбар өссө биир уратытынан аҕыйах дьон кытытыта буолар. 45% эрэ курдук. Онно төрүөт элбэх. Егор Борисов итинтэн сорботун өссө атырдыах ыйыгар РФ Киин талар хамыһыһыатын бэрэстэбиитэллэрин кытта көрсүһүүтүгэр этэн турар. Кини сыаналааһынынан федеральнай сокуонньут талыт Биир кэлиин куластааһын күнэ биһиги өрөспүүбүлүкэбитигэр сөччө табыһаа суох. Бу саха дьонугар үлэ үгэниин кэмэ: сайынгы навигация, оттооһун түмүктэниитэ, кыстыкка бэллэнэни. Итини таһынан атын төрүөттэр эмиэ бааллар. Холубура, сорох дьон уопускааттан дойдунулар өссө кэлэ иликтэр, оттон куорат үгэс олохтоохторо быбардыах оннугар овуруоттарын үүнүүтүн хомуһа барбыттар.

Күнники кэмгэ быбарга кыттыы таһыма бүтүн дойду үрдүнэн намтаата. Ол курдук,

Москва мэрин талыыга быбардааччы баара-суоҕа 32% эрэ кыттыбыт. Биһигини кытта ыаллыы сытар Хабаровскай кыраайыга губернаторы талыыга 23,6 % эрэ кэлбит. Оттон Владивосток куорат мэрин талыыга олохтоохтор 18,6% эрэ кыттыбыт. Ити көстүүтүгэр биһиги 45% – бэртээхэй көрдөрүү.

Быбардааччы санаатын тапта

Саха сириинээби КИРФ Ил Түмэн-2013 быбарга кыччаабыта 12% куолаһы ылларга суоттаммыта. Сорох омунаахтар олох да 20% билгээлээбиттэрэ. Түмүккэ КИРФ баара-суоҕа 5 эрэ мандааты ылла. Саха сириин хомуньуустара туох да креатива суох уруккулларын курдук экзанимиккээ баар диян итэвэтэ сатыыр уонна дьин баар уустуктарга сигээн таһа сатаабыттар атахтаата. Бүгүн учууталлар кумааһынныкыпты кураанах диян суланар кыахтара суох. Бюджет атын үлэһиттэрин хамнастара эмиэ аргыйыт наллаан, биридди хардыһан үрдээн иһэр. Онон хомуньуустар агитациялара быбардааччы санаатын тапта.

Дьон билигин бэлиитикэбэ да, экзанимиккээ да быһаарсар буолан турар. Аан дойду экзанимикэтэ, кырдык, долгуннаах байҕал курдук. Көмүс сыаната хамсыыр, таас чоххо сыаната намтыыр. Индия рупиятын курсун түһүүтэ алмаас-бриллиант ырыынагар дьайыан сөп. Сирияҕа буола турар быһымайгы ньиэп уонна гаас сыанатыгар тугунан охсуо биллибэт. Маньаха Ил Түмэн дьокутааттара туох сыйһаннаахтарый? Кинилэр аан дойду ырыынагын муһалаабаттар. Экзанимиккээ сүңкэн хамсааһын былааныгар дьокутааттар үлэлэринэн кэмигэр сөптөөх сокуоннай дьа-

һаллары ылынан нэһилиэнньэ дурдата-хаххата суох арагатын көмүскээһин буолар. Онно «капитализм акулаларын» хараардар булгуччута суох.

Сирдээхтэр сыһына

«Сирдээх Арасыйыа» Саха сиригэр өрөспүүбүлүкэ да, улуус да таһымыгар салайан олодор былаас сорботунан буолбута ыраатта. Сирдээхтэр чилиэнэриин уонна баартыйа диэки буолааччыларын ортолоругар араас таһымга үлэлиир дьокутааттары таһынан улуус баһылыктара уонна бүтүн өрөспүүбүлүкэ экзанимикэтин миниистирэр баар. Дьикти гынан баран баар суол: хайа да быбарга сирдээхтэр салайан олодор былаас уоттаах утарылаһааччыларын курдук көстө сатыылар. Ол аата бэйэлэрэ-бэйэлэрин утары барар курдуктар. Тутулуҕа суох экспирдэр «Сирдээх Арасыйыа» биир ньыгыллары кытта искуственнай утарылаһытын түбөспиччэ «борьба наивших мальчиков» диян ааттаабатахтара.

Сирдээхтэр дьингэр туһалаахтарын дьыаланан көрдөрүөхтэрин сөп этэ. Холобура, «Биир ньыгыл Арасыйыаны» кытта Нерюнригэ саахаллыыр кутталлаах дьилэртэн олохтоохтору көһөрүүгэ кыттан, эбэтэр Ньурбаҕа биир ньыгыллары кытта тыа сириин сайыннары былааһын өрө көтөҕөн. Тоҕо эрэ итинник буолбат. Саха сириин сирдээхтэрэ окуоһа олороллорун ордороллор, ити түмүгэр нэһилиэнньэ ортоугар аптарытыаттара улааппат. Быйылгы быбарга эмиэ оннук буолла, 9 мандааты – 12,86% куолаһы ылан, бэйэлэрэ бэйэлэригэр хааллылар.

«Гражданскай платформа» хотторуута

Киһи көнүл буолуутун идеялара саха дьонугар өрүү чугастар. Ол гынан баран Саха сири-

нээби «Гражданскай платформа» кандидаттарын санаалара дьиннээх либеральной сыаннастартан наһаа ыраах буолан биэрдилэр. Түмүгэ итинтэн таһыста. Куолаһа ааһыы хаамытыттан ГП хар маһыныгыттан өрөспүүбүлүкэ барлааманыгар кириэр модьоботтон чугас сылдыбыта көстөр.

- 8.09.13 23:36 – 3,59%
- 9.09.13 01:00 – 3,75%
- 9.09.13 02:00 – 3,65%
- 9.09.13 06:00 – 5,36%
- 9.09.13 07:30 – 5,03%
- 9.09.13 15:15 – 4,95%
- 10.09.13 10:00 – 4,95%

Түмүккэ, куолаһы ааһыы кэнниттэн, «Гражданскай платформа» баара-суоҕа 4,93% куолаһы ылла. Ити 5% эрэ тэҥнэһэр Ил Түмэннэ ааһыы модьоботуттан намтыһах.

ЛДПР уонна «Арасыйыа дьахталларын иһин» барлааманга киридилэр

Быйылгы быбар улахан сонунунан өрөспүүбүлүкэ барлааманыгар икки саҕа баартыйа – ЛДПР уонна «Арасыйыа дьахталларын иһин» кирибиттэрэ буолар. Бүгүн бу баартыйалар туһунан кыһаһаны да, үчүгэйи да этэр кыах суох – Саха сиригэр билингитэ тугу да онгору иликтэр. Билигин ити баартыйалар дьокутааттара хайдах үлэлииллэриттэн, куоластылларгыттан, прессына кытта кэпсэтиилэригэр көхтөрүттэн, итэҕтиилээхтик санаралларгыттан ингэрэллэриттэн барыта тутулуктаах. «Гражданскай платформа» лидердэрин быһыыларын эрэ хатылаабаталлар ханнык: айдааран-айдааран баран, быбардааччы 5% өйбүлүн да кыайан ылбатылар.

«Биир ньыгыл Арасыйыаны» кытта толкуйдатар

Быйылгы быбарга былаас баартыйата мунугуур элбэх ман-

дааты – 51 ылла. Теория быһыытынан Саха сиригэр «Биир ньыгыл Арасыйыа» балаһыаньыта энкилэ суох курдук. Ол эрээри, барыта оннук судургу буолбатах. Быбарга аҕыйах дьон кытытыта уонна баартыйа сокуонун либерализациялааһын туох хайа иннигэр салайар баартыйа утары үлэлээтилэр. Атын баартыйалар бары дьон идеология эттээн өйдөбүлгэ олоҕуран быбарга кытыта диян толкуйдаахтара. Ол аата быбардыыр уаастактарга анаан-минээн кирилэр көхтөөхтүк куластаахтара. Ол эрээри аҕыйах дьон кытытыта Саха сиригэр оппозиция диэкилэр сөччө элбэбэ суохтарын көрдө. Киһи итинтэн сөһүйбэт. Былаас баартыйата нэһилиэнньэ киэн арагатын интэриэһин таарыйар улахан аһыыта-хараата суох. Дьыэ-уот, суол-иис, балыһалар уонна оскуолалар тутуллаллар. Бюджет үлэһиттэрин хамнастарын улаатыннарыы ытыгылар. Тыа хаһаайыстыбатыгар улахан көмө оһондуна. Алданга, Тиксийгэ уонна хотугу улуустарга дьыэ-уот коммунальнай хаһаайыстыбатын боппуруостара угумнаахтык быһаарыллаллар. Халаан уутугтан эмсэҕэлээбит оройуоннар боччумнаах өйбөлү көрүлүннэ.

Ити быһыыгар быбарга аҕыйах дьон кытытыта атын уустугу арыян таһаарда – бүтүгнү былаас утары туох да санаата суох элбэх киһи көнөрү кэлбэтэх. Билигин быһаарыллыбытынан «биһиттэрэ син биир кыайахтара» диян сөпкө санаабыттар. Ол гынан баран бу олус кутталлаах балаһыаньа. Инникитин соһучу араас таһыан сөп. Онно балазан ыйын 8 күнүгээби быбар түмүктэрэ «Биир ньыгыл Арасыйыаны» кытта толкуйдатар.

Сергей МУКСУНОВ

Для членов КПК

Надежность акладов регулируется Федеральным законом №190-ФЗ от 18.07.09 г.

● Личные сбережения
● Потребительские займы

«Сбережения и займы в КПК «ЯРКО» – вещь полезная и нужная в любой момент жизни!»

Марина ПОПОВА, народная артистка РС(Я).

Ждем вас по адресу: г. Якутск, ул. П. Алексеева, 19/3, тел. 341-000.

г. Алдан, ул. Дзержинского, 19, тел. (41145) 3-17-50; с. Амга, ул. Партизанская, 26, тел. (41142) 4-30-23; с. Бердигестях, ул. Р. Андреева, 7 А, тел. (41131) 4-26-15; с. Борогонцы, ул. Мигалкина, 24/1, тел. (41161) 4-23-89; с. Верхневильюкск, ул. Ленина, 10, тел. (41133) 4-35-51; г. Вилюйск, ул. Степана Аржакова, 15, тел. (41132) 4-24-71; с. Майя, ул. Докторова, 29, тел. (41143) 4-34-01; г. Мирный, ул. 40 лет Октября, 34 "В", тел. (41136) 3-66-17; с. Намцы, ул. Чернышевского, 7, тел. (41162) 43-0-97; п. Нижний Бестях, ул. Ленина, 40, тел. (411-43) 47-123; г. Нюрба, ул. Мичурина, 17, тел. (41134) 2-32-47; г. Олекминск, ул. Спасская, 23/1, тел. (41138) 43-8-45; с. Кюбэй, ул. Терехова, 19/1, тел. (41163) 2-60-11; с. Сунтар, ул. Д. Данилова, 5, тел. (41135) 2-28-91; г. Покровск, ул. Б. Ксенофонтовых, 47, тел. (41144) 4-18-54; с. Чурапча, ул. Ярославского, 18 А, тел. (41151) 4-40-86; г. Удачный, ул. Новый город, 3, тел. (41136) 5-03-99; с. Ытык-Кюбэй, ул. Ленина, 44, тел. (41152) 4-19-65.

БИЛЭРИИЛЭР

Намскому педагогическому колледжу на работу требуются ведущий инженер-энергетик, механика. Заявления принимаются по адресу: **с. Намцы, ул. Студенческая, 1, каб. 104, 112**

Продаю жилой 2-х этажный дом по адресу ул. Комп. Винокурова 2/2. **Тел. 89142899296, 89142260319**

Продается земельный участок по ул. Таттинская в районе Нэлэгэр (12 соток). В собственности. Свет, газ рядом. **Обр. по тел. 89142751140, 89142237336**

Распродажа стройматериалов. Фанера, межкомнатные двери, линолеум. **Обр. по тел. 89142788757**

Администрация ГБОУ РС(Я) «Профессиональный лицей №2» **срочно требуется на работу:** вахтер в общежитии (после 40 лет), секретарь (знание ПК и делопроизводства), юрист (опыт работы), фельдшер (опыт работы), мастер производственного обучения по сварочному делу. **Обращаться по телефону: 23-0-41, 89248695723**

Петрова Татьяна Васильевна аатыгар бэриллибит 98 09 233454 №-дээх паспорту сүһүтүн булбуттар маннааҕа тиксэрэргитигэр көрдөһөбүт. **Тел. 27 662, 89243687662**

О ходе проведенных выборов 08 сентября 2013 г. по избирательной комиссии «Фрунзенский наслег»

Настоящим подтверждаю, что в избирательной комиссии МО «Фрунзенский наслег» из 87 избирателей, внесенных в список, приняли участие 65 избирателей, что составило 85,53%.

По результатам голосования избран главой МО «Фрунзенский наслег» Ядрихинский Иван Гаврильевич, набравший 37 голосов (56,92%).

Председатель ИКМО Бугаева А.Н., секретарь ИКМО Колесова В.Г.

О результатах выборов народного депутата РС(Я) пятого созыва по Намскому одномандатному избирательному округу № 27

На основании 31 протоколов №1 участковых избирательных комиссий об итогах голосования на выборах народного депутата РС(Я) пятого созыва по Намскому одномандатному избирательному округу № 27 путем суммирования содержащихся в них данных, Намская окружная избирательная комиссия определила, что в выборах приняло участие 11807 избирателей или

62,45% от числа избирателей, включенных в списки избирателей на момент окончания голосования.

Голоса избирателей, принявших участие в голосовании, распределились следующим образом:

за Румянцева Николая Иннокентьевича подано 6553 голосов избирателей;
за Слепцова Николая Владимировича подано 5009 голосов избирателей.

В соответствии со статьей 80 Закона РС(Я) «О выборах народных депутатов РС(Я)» Намская окружная избирательная комиссия № 27

РЕШИЛА:

1. Признать выборы народного депутата РС(Я) пятого созыва по Намскому одномандатному избирательному округу № 27 состоявшимися и действительными.

2. Утвердить протокол №1 от «10» сентября 2013 года в 17ч. 45 м. и сводную таблицу Намской окружной избирательной комиссии одномандатного избирательного округа №27 о результатах выборов народного депутата РС(Я) пятого созыва по Намскому одномандатному избирательному округу №27.

3. Считать избранным народным депутатом РС(Я) пятого созыва по Намскому одномандатному избирательному округу №27.

4. Известить Румянцева Николая Иннокентьевича об избрании народным депутатом РС(Я) пятого созыва по Намскому одномандатному избирательному округу №27.

5. Опубликовать настоящее решение в газете «Энсиэли».

Председатель Намской окружной избирательной комиссии №27: А.М. Моисеева, секретарь Намской окружной избирательной комиссии №27: А.А. Павлова

Ув. жители с. Намцы и Намского улуса!

Срочно нужны деньги? на работе задержали зарплату? Неудобно просить деньги у знакомых? Не хватает денег на желаемую покупку или подарки? То мы, «**БЫСТРЫЕ ЗАЙМЫ**» готовы одолжить Вам необходимую сумму Быстро, Легко и Удобно сразу наличными по 2 документам без залога и поручителей!

Требования:
- физическое лицо в возрасте от 19 до 70 лет
- работающий житель или пенсионер(ка) Намского улуса.

Необходимые документы: паспорт гражданина РФ, любой документ удостоверяющий личность (например: СНИЛС, ИНН и т.д.)

Обр: с. Намцы, новое здание ТЦ «Ассоль», 2 этаж, 89142713098

Отделом судебных приставов УФССП России по РС(Я) за уклонение от уплаты по решению суда средств на содержание несовершеннолетних детей **разыскиваются** следующие граждане:

1. Захаров Константин Георгиевич, 30.11.1982 г.р., зарегистрирован по адресу: с. Намцы Намского района, ул. Н. Рыкунова, 27.

2. Никитина Александра Гаврильевна, 24.06.1985 г.р., проживала в с. Красная Деревня, ул. М. Решетниковой, 5.

3. Елисеев Александр Михайлович, 25.10.1985 г.р., зарегистрирован по адресу: с. Харылах Намского района, ул. Набережная, 22.

4. Яковлев Никон Прокопьевич, 22.04.1970 г.р., зарегистрирован по адресу: с. Столбы Намского района, А. Обутова, 13, кв. 1.

5. Кутукова Прасковья Павловна, 05.03.1975 г.р., зарегистрирована по адресу: с. Аппаны Намского района, ул. Решетникова, 15.

6. Потапов Андрей Константинович, 29.07.1978 г.р., зарегистрирован по адресу: с. Столбы Намского района, ул. И. Винокурова, 13, кв. 2.

7. Марков Айаал Иннокентьевич, 18.09.1985 г.р., зарегистрирован по адресу: с. Кысыл Сыр Намского района, ул. Склады 2, д.1.

Просим лиц, располагающих информацией о месте пребывания указанных лиц **сообщить по тел. 8(41162) 41369. Анонимность гарантируется**

НЕКРОЛОГ

Светлой памяти Глушкова Сергея Владимировича.

4 сентября исполнилось 3 года, как нет с нами нашего сына, брата, мужа. Он навсегда останется в нашей памяти добрым, заботливым, отзывчивым, готовым в любую минуту придти на помощь.

Помним, любим, скорбим.
Мама, брат и родные

Продаем пилорамы Кедр, новые на Гарантии. А также заводские пилы для всех моделей пилорам.

Контакт номера: тел. факс. (4112) 47-30-90, 8-914-273-73-79, 8914-275-55-37

ВНИМАНИЕ!

В молодую компанию ООО «ВИК»АРТ» (Немогонский хлебозавод) в связи с увеличением требуются ответственные, непьющие сотрудники на следующие вакансии:

Пекарь – зарплата от 15000 до 40000 руб. (можно без опыта

работы);
Кондитер – з/п от 15000 до 40000 руб. (можно без опыта работы);

Водитель – з/п от 20000 до 70000 руб. (категория В, С);
Грузчик-разнорабочий – з/п от 10000 до 30000 руб.

Наш адрес: Хангаласский улус, с. Ой, ул. Софьи Сидоровой, 1 «а».

Обращаться в отдел кадров по след. номерам: 8-(41144)-40-538, моб. 8(914) 266-5000 до 18 ч. (до конца рабочего дня).

Эл. адрес: oovikart2010@mail.ru

МАХТАЛАР

Балаҕан ыйын 8 күнүгэр буолан ааспыт Саха Республикатын 5 ыһгырыллаах государственной мунньабын депутатарын талыыга мин кандидатурабын өйөөн депутат буоларбар куоластарын биэрбит бары быыбардааччыларбар барҕа махталбын тиздэбин! Эһиги итэҕэлитин сүрэхпэр өрүү илдьэ сылдьан, күүспэр күүс эбинэн төрөөбүт улууһум, республикам сайдытыгар, дьон олохун тулсарыга бэйэм кылааппын киллэрсэм. Баҕарабыт эһиэхэ дьиз кэргэннигитигэр иллээх олоһу, үлэтигитигэр, үөрэххитигэр үрдүк ситиһиллэри, дьолу-саргыны!

Ил Түмэн депутата Алина Романовна Винокурова

Убаастабыллаах 12 нүөмүрдээх «Набережной» уокурук быыбардааччылары! Балаҕан ыйын 8 күнүгэр – быыбарга миэхэ итэҕэл биэрэн быыбардааччыгыгар ис сүрэхпиттэн махтанабын. Эһиги биэрбит накаастаргытын туруорсан, олоххо киллэриэм дьин эрэннэрэбин. Баҕарабын эһиэхэ кытаанах доруобуйаны, олоххутугар, үлэтигитигэр, үөрэххитигэр үрдүк ситиһиллэри.

«Набережной» 12 нүөмүрдээх уокурук депутата Окоороков Руслан Егорович

Бииргэ үлэлиир коллегабытыгар Жирков Николай Дмитриевичка, кыһыгыгар, сиэннигэр тапталаах кэргэнэ, ийэлэрэ, эбэлэрэ СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. Хамабаттаабы баһаарнай чаас коллектива	Выражаем глубокое соболезнование Жиркову Николаю Дмитриевичу и всем родным в связи с кончиной жены СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна. Коллектив, профком ОГПС № 23
Управление образования и улусный комитет профсоюзом выражают соболезнование заведующей отдела кадровой работы Сивцевой Эдите Николаевне и близким в связи с кончиной после продолжительной болезни матери СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна отличника образования РС(Я), заслуженного работника образования РС(Я), почетного работника общего образования РФ	ХСФЛ научно-методической улэбэ директору солбуулааччыта, «Дети Азии» фонда стипендиата, СР үөрэҕиритин туйгуна, уопсай үөрэхтээһин бочуоттаах, РФ үөрэҕиритин үтүөлээх үлэһитэ, Хамабатта нэһилигин Ытык килиһитэ СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна олохтон туораабытынан дьиз кэргэннигэр, аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. ХСФЛ 2000 с. выпуһа
Кундүтүк саньыр, өр сылларга Хамабатта саха-француз лицейигэр бииргэ үлэстэбит убаастыр коллегабыт, директору научнай-методической улэбэ солбуулааччы, «Азия оболоро» фонда стипендиата, СР үөрэҕиритин туйгуна, РФ уопсай үөрэхтээһин бочуоттаах үлэһитэ, СР үөрэҕиритин үтүөлээх үлэһитэ, Хамабатта нэһилигин Бочуоттаах олохтооһо СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна ыарахан ыарыттан кун сириттэн туораабытынан кэргэннигэр Николай Дмитриевичка, кыһыгыгар Эдита Николаевнага, сиэннигэр Эдварда, бары аймактарыгар, доботторугар дириг кутурбаммытын тиздэбит, аһыгытын тэнтэ үлэстэбит. Хамабатта саха-француз лицейин коллектива.	Хамабатта саха-французский лицей диригтэри научнай улэбэ солбуулааччы, «Дети Азии» фонда стипендиата СР үөрэҕиритин үтүөлээх үлэһитэ, РФ үөрэҕиритин бочуоттаах үлэһитэ, Хамабатта нэһилигин Ытык килиһитэ СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна ыарахан ыарыттан ыалдьан олохтон туораабытынан кэргэннигэр Николай Дмитриевичка, кыһыгыгар Эдита Николаевнага, бары аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Нам улустууастагы гимназия коллектива
Бииргэ үөрэммит биир үлээннэхпит Жирков Николай Дмитриевич кэргэнэ СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна ыарахан ыарыттан ыалдьан өлбүтүнэн, 1970 сыллаабы Хамабатта орто оскуолатын бииргэ бүтэрбиттэр ааттарынан Николайытыгар, кыһыгыгар Эдитага, сиэннигэр, бииргэ төрөөбүттэригэр, чугас аймах-билэ дьонноругар, доботторугар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Дунаев А.Г., Кокарев А.Г., Дороев З.Г., Москвитина-Григорьева Л.И., Зырянова Т.Н., Осипова З.И., Сивцева А.А., Прокопьева А.А., Москвитина С.К., Кривошапкина З.С., Афанасьев А.З., Винокурова П.С., Леонтьев И.Р., Румянцева – Слепцова Т.Е., Иванова И.П., Андросова Л.А., Шадрин Д.И., Кривошапкина А.Н., Гаврильев П.Д., Протопопова М.Д., Новгорова А.П., Пестрякова Л.П.	Хамабатта орто оскуолатыгар арсылларга айымнылаах бииргэ үлэстэбит СР үөрэҕиритин туйгуна, Россия үөрэхтээһин бочуоттаах ветерана, СР үөрэҕиритин үтүөлээх үлэһитэ, Хамабатта нэһилигин Ытык килиһитэ СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна ыарахан ыалдьан бу дьыл балаҕан ыйын 9 күнүгэр 61 сааһыгар олохтон туораабытынан кэргэннигэр Николай Дмитриевичка, кыһыгыгар Эдита Николаевнага, сиэннигэр Эдварда, Тааттадан аймах-билэ дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Хамабатта нэһилигин ветераннарын сэбиэтэ
Хамабатта орто оскуолатыгар убаастыр маннайгы учууталыт СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна уһун ыарахан ыарыттан олохтон туораабытынан кини дьиз кэргэннигэр, чугас аймактарыгар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Альн кылааска үөрэппит оболоро, Хамабатта орто оскуолатын 1984 с. бүтэрбит выпускниктар	Таптыыр кэргэним, аҕабыт, эһэбит, Нам улуһун олохтооһо, Кэбээйиттэн төрүттээх МИХАЙЛОВ Михаил Николаевич балаҕан ыйын 10 күнүгэр ыарахан ыарыттан 58 сааһыгар эмискэ ыалдьан олохтон барытын бары диригник курууһун туран иһиннэрэбит. Кэргэнэ, оболоро, сиэннэрэ, күтүөттэрэ
Истинг дьүөгэбитигэр Готовцева Галина Дмитриевнага, кини дьиз кэргэннигэр убаастыр саҕастара СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна олохтон туораабытынан дириг кутурбаммытын тиздэбит. А. Пестрякова, Л. Охлопкова	«Хомуустаах 1-кы нэһилигэ» МТ дьаһалтата нэһилиэк олохтооһо, үлэ ветерана, элбэх оболуох ийэ, эбэ ГРИГОРЬЕВА Александра Семеновна уһунуук ыарахан ыалдьан олохтон туораабытынан кэргэннигэр Михаил Павловичка, уолаттарыгар Вячеслава, Семенга, Иосифка, кыргыттарыгар Галинага, Аннага, Александрга, сиэннэригэр, кийитиһигэр, күтүөттэригэр, бары аймактарыгар, доботторугар дириг кутурбаммытын тиздэбит.
Ытыктабыллаах бастагы учууталыт СИВЦЕВА Людмила Афанасьевна олохтон туораабытынан кэргэннигэр, кыһыгыгар, сиэннигэр, чугас дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Хамабатта орто оскуолатын 1989 с. выпускниктара	Бииргэ үөрэммит табаарыспыт, үөрэппит ободут Вячеслав Михайловичка тапталаах ийэтэ Александра Семеновна ыарахан ыалдьан олохтон барытын дириг кутурбаммытын тиздэбит. 1 Хомуустаах орто оскуолатын 1992 с. выпустара, кылаас салайааччылары Елена Егоровна, Федор Иванович
Күндү эдьийиһит, 2 Хомуустаахтан төрүттээх Нам с. олохтооһо СИВЦЕВА Акулина Семеновна уһун ыарахан ыарыттан өлбүтүнэн оболоругар, сиэннэригэр, аймактарыгар, бары билэр дьонугар дириг кутурбаммытын тиздэбит. Аймактарыт Винокуровтар, Ардуновтар	«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээттир сыһар бэчээттэннэ. Адырыһа: Нам сэл. Заложная ул. N4 Формата А.З. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис Көнүл сыананан атыылана Индекс — 54889. Тираһа — 1898 Бэчээкэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 13.09.2013 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 13.09.2013 с.

Редактор э.т. В. Н. РЫКУНОВА
ОТДЕЛАР:
редакторы солбуулааччы — 41496, суругу тиһии, хаһыаты таньы — 41332, бухгалтерия — 41141, факс — 41141, 41496.

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улуһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационал технологиялар уонна маассабыт коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральная сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — **ШИ №ТУ14-0216.**

Сурукка ааккытын-суолугун, үлэтигин, дьизэбит аадырыһын чопчу ыйын. Редакцияра киирбит суруктар төннөрүллүбүттэр. **Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэлдьи биир буолбат.**

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улуһа, Нам сэл., Заложная ул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат РИС талылына, таһылына уонна бэчээттир сыһар бэчээттэннэ. **Адырыһа:** Нам сэл. Заложная ул. N4 Формата А.З. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лис **Көнүл сыананан атыылана** **Индекс — 54889.** Тираһа — 1898 Бэчээкэ илии баттаньытын графига — 12:00 ч. 13.09.2013 с. Бэчээкэ илии баттанна — 11:20 ч. 13.09.2013 с.